Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 167 (2620) | Warszawa, Piątek 19 Czerwca 1925 r. | Rok XXXI.

Niech żyje rząd robotniczy i włościański!

Warunki Prenumeraty.

w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie	Zł. 4.—
bez odnoszenia	„ 3.50
na prowincji miesięczn.	„ 4.—
Zagranicą	„ 6.—
Za zmianę adresu	50 groszy

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 — 2 po poł. Za zwrot rękopisów redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy. Kasa czynna od 11 do 1 Rachunki płatne w środy.

Telef. Redakcji 176-70. Admin. 120-13.

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

Ceny ogłoszeń:

Ogłoszenia	
w tekście (przed kron.)	25 groszy
nekrologi	10 „
zwyczajne	15 „
drobne za jeden wyraz	10 „

Ceny ogłoszeń należy rozumieć za wiersz wysokości 1 milimetra

Dla poszukujących pracy 50% rabatu
Ogłoszenia w № niedziel. o 25% drożej
Fantazyjne i tabele (bilanse) 50% „

Ogłoszenia przyjęte po zamknięciu Administracji o 10% drożej

Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redakcja i Admin. Warecka 7
Konto czekowe P. K. O. Nr. 175.

Numer pojedyńczy 15 groszy.

Towarzyszki i Towarzysze! Robotnice i Robotnicy!

Pamiętajcie o „Dniu Kobiet" 21-go Czerwca.

„Dzień Kobiet".

W niedzielę dnia 21 czerwca o godz. 11 rano odbędą się

UROCZYSTE AKADEMJE

1) W sali Teatru Praskiego, Zygmuntowska. 2) W sali Teatru Powszechnego ul, Leszno róg Żelaznej. 3) W sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa, Krakowskie Przedmieście 66, oraz o godz. 1 po poł.:

4-TA WIELKA AKADEMJA

na Rynku Starego Miasta, pod gołem niebem.

Przemawiać będą posłowie miasta Warszawy: Zofja Prauss, Rajmund Jaworowski, Norbert Barlicki, Feliks Perl, radni: dr. Budzińska - Tylicka, Adam Szczypiorski, Stanisława Woszczyńska, Łopuska, Niwiński i inni.

W części koncertowej biorą udział pp. artyści i artystki teatrów: Polskiego, Wielkiego i Zrzeszenia Artystów Scen Polskich (Teatr Praski): Ignacy Dygas, Aleksander Zelwerowicz, Marja Strońska, Marja Balcerkiewiczówna, Wiktor Biegański, Warnecki, Jan Niwiński, dyrektor Teatru Praskiego — Mieczyński, Jadwiga Mieczyńska, Wiktor Wandycz, Ignacy Wiśniewski, Stanisław Staniewski, Ima Hallen, Leokadja Lipińska.

Chóry: Opery i Gazowni, Orkiestry Związku Gazowni (męska), Koła Kobiet - gazowniczek (mandolinistki), Związku Elektrowni, Związku Tramwajarzy, Związku Pocztowców, Związku robotników miejskich, Związku dozorców domowych, fabryki Gerlacha i inne.

2 WIELKIE ZABAWY DLA DZIECI

odbędą się o godz. 4 po poł.

w lokalach: Związku Metalowców, Leszno 53, i Związku Dozorców Domowych, Leszno 48.

W razie niepogody koncert pod gołem niebem na Rynku Starego Miasta przeniesiony zostanie do cyrku przy ul. Ordynackiej.

⁂

Warszawski Wydział Kobiecy P. P. S. prosi dzielnice i związki o wysyłanie towarzyszek, nadających się do milicji, do lokalu Wydziału Kobiecego (Leszno 53 parter wejście w podwórzu), w celu otrzymania instrukcji i opasek od komendantki — Tomaszewskiej.

Dyżury codziennie od godz. 6—8 wiecz.

Zbrodnicze plany kapitału górniczego.

Od 1-go lipca b. r., skutkiem rozporządzenia rządu niemieckiego, ustaje przywóz węgla naszego do Niemiec.

Wytwarza się sytuacja niesłychanie dla nas ciężka. Ale sytuację tę przemysłowcy górniczy chcą jeszcze stokrotnie pogorszyć! Jak się dowiadujemy, odbyły się narady przedstawicieli kapitału górniczego wszystkich trzech naszych zagłębi węglowych: górnośląskiego, dąbrowskiego i krakowskiego. Na naradach tych postanowiono wydalić 30 tysięcy górników (!!!), a jednocześnie podnieść ceny węgla i zyski dzielić w stosunku do możliwości produkcyjnej każdego przedsiębiorstwa. Niektóre kopalnie mają być zupełnie zamknięte, mimo to będą otrzymywały odpowiednią część zysków. Jest to więc kartel w najściślejszej i najgroźniejszej formie.

Nie potrzebujemy tłómaczyć straszliwego niebezpieczeństwa tych planów. Rząd obowiązany jest wystąpić przeciwko nim z całą stanowczością i energją.

Przedewszystkiem kopalnie skarbowe nietylko powinny nie przyłączać się do kartelu, ale zwalczać go, obniżając ceny węgla.

Rząd powinien wogóle ustalić maksymalne ceny węgla. Kopalnie zamykane należy niezwłocznie poddawać przymusowemu zarządowi państwowemu.

Na Górnym Śląsku Rząd powinien z całą energją skorzystać z przepisów demobilizacyjnych niemieckich, na podstawie których Rząd może regulować i znacznie zmniejszyć redukcję personelu górniczego.

Należy niezwłocznie taką samą ustawę wprowadzić dla całego górnictwa polskiego.

Jeżeli Rząd nie wystąpi z całą energją przeciwko zbrodniczym planom kapitału górnośląskiego, to skutki będą katastrofalne.

Przygotowania do wojny celnej.

Wczoraj o godz. 5 po poł. odbyło się posiedzenie Komit. Politycznego Rady Ministrów z udziałem ministrów z Komitetu Ekonomicznego i pos. Korfantego jako rzeczoznawcy.

Na posiedzeniu był obecny przybyły z Berlina delegat polski do rokowań polsko-niemieckich dr. Prądzyński, w towarzystwie dwuch członków delegacji. Delegaci złożyli obszerny referat z przebiegu rokowań w Ber[illegible]

Po bardzo wyczerpującej dyskusji, zwa[illegible]y doniosłość zarządzeń Rządu niemiec[illegible] wydanych w związku z wygaśnięciem [illegible]u ważności postanowień § 22b Kon[illegible] Genewskiej, w szczególności tyczących [illegible]wozu naszego węgla do Rzeszy, po[illegible]no w celu zadośćuczynienia trosce o [illegible]dlowy, zagrożony wskutek tego po[illegible] uszczerbkiem wydać w formie ro[illegible] zakaz przywozu niektórych towarów niemieckich do Polski, a to w takiej ilości, jakiej wymagać będzie ubytek naszego eksportu skutkiem niemieckiego zakazu.

⁂

Rząd rozesłał za pośrednictwem Pata komunikat w sprawie wywozu węgla. Z komunikatu tego przytaczamy następujące punkty konkretne:

„Z zarządzeń jakie poczyniono dotąd w celu ułatwienia eksportu węgla można wymienić:

Obniżenie taryfy kolejowej do Gdańska z 12 na 7 zł.

Zastosowanie ulgowego postoju wagonów w Gdańsku przy ładowaniu węgla na statki.

Obniżenie opłat portowych w Gdańsku o [illegible]

[illegible] 10 proc. taryf przewozowych [illegible]ic odległych więcej niż 400 [illegible]

Uzyskanie obniżki o 27 proc. taryf tranzytowych przez Czechy i Austrję do granicy włoskiej.

Przystosowanie portu w Gdyni do naładunku do 20,000 ton węgla miesięcznie, zaczynając od końca lipca.

Nie trzeba się jednak łudzić, że pomimo to wszystko potrafimy odrazu ulokować na nowych rynkach zagranicznych całą ilość węgla, jaką nam Niemcy pozostawili do dyspozycji, to też w celu zabezpieczenia się przed zbyt raptownym spadkiem produkcji poczyniono zabiegi, ażeby rynek krajowy wzmógł odbiór węgla w ciągu krytycznych miesięcy letnich. Dla ułatwienia tego otwarto znaczne kredyty dla tych odbiorców krajowych, którzy zechcą w ciągu lata zrobić zapas węgla na zimę. Niektóre kategorje odbiorców już się zgłosiły i w lipcu zaczną odbierać znaczniejsze transporty węgla.

Pozatem mają przyrzeczone większe kredyty zakłady przemysłowe, które mogą produkować towary na eksport, a w pierwszym szeregu cementownie. W razie pomyślnego wyniku rokowań w tej sprawie mielibyśmy na eksport zamiast surowca — węgla zupełnie już gotowe produkty, co w naszym bilansie handlowym wypadłoby oczywiście tylko na naszą korzyść".

—::o::—

W dzisiejszym numerze:

O polityce celnej Rządu słów kilka.

W jednym z numerów „Robotnika" z miesiąca maja, w art. o wywozie zboża i cłach zbożowych, poruszyliśmy ubocznie także zmiany, ostatnio wprowadzone przez Rząd do całego szeregu pozycji celnych. Sprawa ta jednak wymaga szczegółowszego omówienia z powodu konsekwencji, jakie pociągnęła za sobą w stosunkach Polski z całym szeregiem państw sąsiednich.

W wywiadzie z tow. Diamandem, umieszczonym w „Robotniku" z dn. 17.VI r. b., na temat polsko - niemieckich rokowań handlowych, zagadnienie to również zostało podkreślone w tym ustępie informacji tow. Diamanda, który stwierdza, iż przez wprowadzenie ceł w znacznej mierze prohibicyjnych (uniemożliwiających przywóz z zagranicy) — sytuacja Polski w rokowaniach mocno się pogorszyła.

Jak wiadomo, jednym ze środków zaradczych przeciw ewentualnym skutkom wojny gospodarczej z Niemcami (wyrażającej się przedewszystkiem w uniemożliwieniu przez Rząd niemiecki wywozu węgla polskiego do Niemiec) miał być traktat handlowy z Czechosłowacją. Traktat ten przewidywał pewien kontyngent dla wwozu węgla polskiego do Czechosłowacji, oraz zapewniał ułatwienia przewozowe dla węgla polskiego. Ułatwienia te miały rozszerzyć rynek zbytu węgla naszego w Austrji. Okazuje się jednak, iż wprowadzenie nowych stawek celnych dla całego szeregu artykułów, przywożonych przez Czechosłowację do Polski, przez Czechosłowację uznane zostało za akt nielojalny (podwyżka ceł nastąpiła natychmiast po podpisaniu traktatu), wobec czego Czechosłowacja [illegible] *groziła nieratyfikowaniem traktatu h[illegible]wego z Polską*. Wprawdzie [illegible] toczą się rokowania międz[illegible] skim a czeskim, jednakże [illegible] dzo poważnu.

To [illegible]mo dotyczy Au[illegible] [illegible]ej r[illegible]eciw prz[illegible]

[illegible] taryfy celnej została wprowadzona w życie bardzo lekkomyślnie, bez przygotowania gruntu na terenie międzynarodowym i bez liczenia się ze skutkami!

Fakty powyższe są jeszcze jednym alarmem, który powinien, między innemi, zwrócić uwagę Sejmu na konieczność uporządkowania konstytucyjnego tak ważne[illegible] dziedziny życia gospodarczego, jaką je[illegible] ustalanie i regulowanie ceł.

Uchwalona przez Sejm ustawa o ty[illegible] czasowem uregulowaniu stosunków celny[illegible] upoważniła Rząd do *jednorazowego* dos[illegible]sowania stawek celnych do zmienionych[illegible] w porównaniu z okresem inflacji — wa[illegible]ków życia gospodarczego. Tymczasem [illegible]ryfa celna jest wciąż zmieniana, sztuko[illegible]na, łatana bez żadnej kontroli Sejmu, [illegible] kulisami, jedynie z punktu widzenia fiskalnego, albo też na podstawie żądań Lewiatana. Ostatnie posunięcia w taryfie celnej świadczą, jak taka polityka odbija się nietylko na interesach spożywców, ale i stosunkach handlowych Polski z zagranicą.

S. S. J.

Tow. Leon Wasilewski u premjera.

Wczoraj rano przybył do Warszawy ze Śniatynia, nad granicą rumuńską tow. Leon Wasilewski (tow. Wasilewski robi tam przygotowania do wytyczenia granicy polsko-rumuńskiej). Tow. Wasilewskiego wezwał, [illegible] wiadomo, telegraficznie premjer p. Wł. Gr[illegible]ski. Przed poł. odbyła się konferencja [illegible] mjera z tow. Wasilewskim.

Jak się dowiadujemy, premjer [illegible]nował tow. Wasilewskiemu stanow[illegible]go eksperta czy też delegata Prezy[illegible] Ministrów w sprawach Kresów Wsc[illegible] mniejszości narodowych. Tow. W[illegible] stanowiska te[illegible] Śniatynia.

Socjalizm a włościaństwo.

Ankieta w sprawie rolnej.

II.

LEON JOUHAUX, sekretarz generalny francuskich klasowych związków zawodowych, oświadcza się za koniecznością czynnej i ciągłej propagandy wśród włościaństwa. Włościaństwo nie jest skazane na zanik, lecz przeciwnie, rozwija się. Tendencją powszechną we wszystkich krajach jest uwłaszczenie roli. Przykład Rosji pokazuje, że nie można lekceważyć tego prądu, że należy się z nim liczyć, jeżeli się chce osiągnąć rezultaty trwałe. Albo włościanie będą z nami, ponieważ zdołamy pozyskać ich propagandą, przystosowaną do ich umysłowości i dążności, albo też będą oni przeciw nam, po stronie reakcji, w obronie swej własności.

Propaganda nasza musi iść drogą organizacji zawodowej i spółdzielczej, jako głównych form akcji wśród włościaństwa.

Włościanie nie są wrogami postępu, o ile poda go się w formie, przystosowanej do ich sposobu myślenia i działania. Przez obie wymienione organizacje możemy pozyskać władzę w gminie, a czyż wieś nie jest warsztatem włościańskim, gdzie można dyskutować nad sprawami zawodowemi, związanemi ze sprawami publicznemi i rozwojem środowiska? Najlepszem lekarstwem na zagadnienia rolne, istniejące niemal wszędzie, i najskuteczniejszem przygotowaniem włościan do przemiany ustroju społecznego jest takie, by dać im odczuć, że ich dobrobyt jest związany z rozszerzeniem zdolności konsumcyjnej pracującego ogółu.

OTTO BAUER, poseł do parlamentu [illegible]ackiego, głośny przywódca i teoretyk [illegible]stów austrjackich, nie sądzi, by można było na pytania ankiety dać jednakową odpowiedź dla wszystkich krajów. [illegible] stosunki przemysłowe są mniej więcej te same we wszystkich krajach kapita[illegible]cznych, o tyle ustrój rolny u różnych [illegible]odów jest tak różny, że konkretne zada[nia] socjalizmu w rolnictwie winny być określone w każdym kraju zgodnie z jego specjalną „kwestją rolną".

W Austrji mamy dwie zupełnie odmienne strefy. Z jednej strony Alpy, z drugiej — równinę. W Alpach socjalizm może dążyć jedynie do socjalizacji lasów, która miałaby tam wielkie znaczenie nie tylko dlatego, że chroniłaby drzewo od rabunkowej gospodarki kapitalistycznej, ale też dlatego, że hodowla bydła przez włościan zależy w dużym stopniu od unuejętnej gospodarki leśnej.

Na równinie bronimy następujących żądań: 1) ochrona gospodarzy przeciw właścicielom gruntu, 2) ochrona drobnych właścicieli, pozbawionych prawa korzystania z dóbr gminnych, przeciwko zamożnym włościanom, którzy zmonopolizowali to prawo, 3) wydatniejsze zaopatrzenie gmin dobrami gminnemi kosztem wielkiej własności, zwłaszcza w celu osadnictwa robotników rolnych na dobrach gminnych 4) ugminnienie prawa myśliwstwa, 5) wprowadzenie zasady progresji podatków gruntowych, 6) monopol państwowy handlu ziemiopłodami.

Od czasu rewolucji istnieje silny ruch zawodowy robotników rolnych. Organizacja drobnych włościan pod wodzą socjalistów mogłaby osiągnąć poważniejszy sukces tylko w krajach, gdzie walka między gospodarzami a właścicielami gruntów, oraz walka na rzecz użytkowania dóbr gminnych nabrały szczególnego natężenia.

Nie mamy doświadczenia dostatecznego co do możliwości związku między kooperatywami miejskiemi i rolnemi. Szereg prób w tym kierunku zawiódł wskutek antagonizmu między spółdzielniami spożywczemi a spółdzielniami rolnemi.

Partja nasza jeszcze nie sformułowała programu rolnego. Ostatni kongres wyłonił specjalną komisję do tego celu. Komisja ta ogłosi w ciągu miesiąca bieżącego p. t. „Bibljoteka socjalizmu rolnego" szereg studjów, które mogą przygotować opracowanie ogólnego programu rolnego.

Curiosa.

W Łodzi odbyła się wielce oryginalna demonstracja. Magistrat zabronił żebraniny na ulicach, natomiast przyobiecał kalekom i niezdolnym do pracy żebrakom zapomogę w „wysokości" — 6 zł. 70 gr. tygodniowo.

Obiecanka — cacanką, — biurokracja magistracka nawet tak nędznych zapomóg nie wypłacała.

Wobec tego zebrali się żebracy z całej Łodzi, stanęli przed gmachem magistrackiej „opieki społecznej", dokąd ich nie wpuszczono, i ruszyli pochodem do województwa. Tam przyjął delegację referent opieki społecznej i poradził udać się do prezydenta miasta p. Cynarskiego. Żebracy ruszyli pod Magistrat, ale tam ich nie wpuścili woźni.

Czułe serce p. Cynarskiego i innych endeko - enpeerów nie znosi widoku żebraków na ulicy, ale bardzo łatwo znosi ich głód i nędzę.

**

W niedzielę rozpoczyna się w Warszawie Międzynarodowy Kongres rolniczy, a właściwie Kongres agrarjuszy, do którego nasza wielka własność gorliwe robi przygotowania. Jednocześnie — w przyszłym tygodniu w poniedziałek rozpoczyna się wielka debata sejmowa nad projektem reformy rolnej. Jest to dla naszych pp. obszarników i ich stronnictw okoliczność wielce niemiła. Przedewszystkiem dlatego, że debata sejmowa ujawni jaskrawo sprzeczność interesów „wielkich" i „małych" rolników, podczas, gdy na Kongresie agrarjuszy będzie się prawiło szumnie o wspólności interesów tych dwuch warstw. A następnie — nasi obszarnicy zamierzają tak pokierować Kongresem, aby on — choćby w zamaskowanej formie — wypowiedział się przeciwko reformie rolnej.

Dla tego też kilku posłów z klubu p. Dubanowicza udało się wczoraj do Marszałka Rataja z propozycją, aby wobec obrad Kongresu agrarjuszy — odroczyć obrady sejmowe nad reformą rolną...

Marszałek oczywiście odmówił.

——::o::——

Bezrobotnym z Konstantynowa odmówiono zasiłków.

Z Łodzi donoszą:

W ubiegłą sobotę, gdy 300 bezrobotnych m. Konstantynowa przybyło z talonami po doraźne zasiłki pieniężne, oświadczono im, że z rozporządzenia województwa, zasiłki zostały wstrzymane, ponieważ niedługo rozpoczynają się żniwa i bezrobotni mogą otrzymać pracę w polu.

Rozgoryczeni bezrobotni, przypuszczając, że zapomogi wstrzymał na własną rękę kasjer, oblegli gmach wypłat i w ten sposób w ciągu kilku godzin trzymali kasjera w zamknięciu.

Delegacja, w osobach: burmistrza tow. Gryzla, i przedstawiciela bezrobotnych, Jendego — udała się w tej sprawie do starostwa, a następnie do województwa, gdzie oświadczono im, że wstrzymanie zapomóg nastąpiło na skutek zarządzeń władz centralnych. Na skutek nalegań delegacji robotniczej, województwo obiecało zwrócić się telegraficznie do Warszawy w sprawie cofnięcia tego zarządzenia.

——::o::——

Wybory do Kasy Chorych w Grudziądzu.

KLĘSKA N. P. R.

Wybory do Kasy Chorych w Grudziądzu dały następujące rezultaty: P. P. S. — 5 mandatów; N. P. R. — 10 mandatów; Chadecja 5 mandatów.

N. P. R. posiadała dotychczas absolutną większość mandatów, a P. P. S. nie miała ani jednego. Zdobycie przez nas 5 mandatów jest w każdym razie poważnem zwycięstwem P. P. S., a klęską N. P. R.

——::ooo::——

W sprawie wywozu rudy.

Od Tow. B. Hantke, w odpowiedzi na art. „Kłamstwa przemysłowców", otrzymujemy nast. wyjaśnienie:

Na zasadzie rozporządzenia Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 11 września 1924 r. Dz. Ust. Nr. 83 obowiązuje cło wywozowe od rudy w wysokości zł. 30 — od tony, co przedstawia prawie dwukrotną wartość rudy. Cło takie równa się faktycznie zakazowi wywozu.

Na podanie nasze do Min. Przemysłu i Handlu z dn. 19 marca r. b. o zawieszenie tego cła przy wywozie do Czechosłowacji otrzymaliśmy odpowiedź p. Min. z dn. 24-go kwietnia r. b. L.GH. 752/25, że jest projektowane w najbliższym czasie zawieszenie cła wywozowego przy odprawach przez komorę celną w Piotrowicach.

Na podanie nasze z dn. 9 kwietnia r. b. o bezcłowy wywóz 4,500 ton rudy do innego kraju otrzymaliśmy odpowiedź odmowną.

W wyniku naszych starań dopiero dnia 15 maja r. b. w Dz. Ustaw Nr. 49 zostało ogłoszone Rozporządzenie Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 9 maja r. b., na mocy którego ruda żelazna może być wywożona bez cła za pozwoleniem Min. Skarbu. Naskutek tego sprzedaliśmy próbną partję rudy zagranicą i dn. 29 maja r. b. złożyliśmy podanie do Min. Skarbu przez Min. Pr[zemysłu] i Handlu o zezwolenie nam, na podstawie powyższego rozporządzenia, bezcłowego wywozu.

Min. Przemysłu i Handlu wydało już w tej sprawie opinję przychylną, lecz pozwolenia Min. Skarbu jeszcze nie otrzymaliśmy.

Z powyższego wynika dowodnie, że oświadczenie dyrekcji naszej huty o tem, iż dotychczas nie mogliśmy wywieźć rudy zagranicę, jest ściśle zgodne z prawdą.

——::ooo::——

Drożyzna.

JAJA ZNOWU DROŻEJĄ.

Eksporterzy znowu podbijać zaczynają ceny jaj bez żadnej uzasadnionej przyczyny. Ceny jaj w hurcie wahają się od 150 do 160 zł. za skrzynię zawierającą 1440 sztuk. Związek spółdzielni mleczarskich i jajczarskich podwyższył od 18 czerwca ceny jaj większych stemplowanych z 12 gr. do 13 gr. i zwykłych z 10 do 11 gr. za sztukę. (—).

OBNIŻENIE CENY MLEKA.

Większe firmy mleczarskie zawiadomiły oddział walki z lichwą kom. rządu, iż od 15 czerwca obniżyły ceny mleka surowego z 27 do 24 gr. w hurcie i z 30 do 27 gr. w detalu za litr. (—).

ZA UPRAWIANIE LICHWY.

Oddział walki z lichwą kom. rządu skierował do sądu do spraw lichwiarskich sprawę lokatora domu przy ul. Chmielnej 108, Klemensa Błażewskiego, oskarżonego o sprzedaż swego mieszkania.

Odezwa socjalistyczna do chłopów z przed 80 lat. 5)

List księdza Ściegiennego.

(Dokończenie)

Powinniście, kochane dzieci, przekonać się, że Ja Grzegorz Papież, pragnę [wa]szego szczęścia, pragnę uchronić was od [nę]dzy i niedostatku, dlatego nakazuję wam [w i]mię Jezusa Chrystusa, Syna Boga żywego, abyście zachowali i dopełnili to, co tu z rozkazu samego Boga zalecę:

1) Ponieważ największe nieszczęście i [nę]dzę wprowadza między was pijaństwo, [bo] przez pijaństwo utracacie majątek i zdrowie, stajecie się ubogimi i głupowatymi, a zatem proszę was na miłość Boga, na rany Jezusa Chrystusa zaklinam, abyście gorzałki zupełnie nie pili dotąd, dopóki nie pokonacie nieprzyjaciół waszych. Po zwycięstwie w szczęśliwym stanie będziecie się weselili. Teraz jesteście w ciężkiej niewoli, nie weselić się więc, ale smucić powinniście — jesteście ubogimi, nie macie więc co tracić na gorzałkę. Wasze chrzciny, wesela i pogrzeby, wasze zabawy obchodźcie bez gorzałki, bez tego djabelskiego trunku, który dusze wasze na wieczne potępienie prowadzi. Słuchajcie:

Ja, Grzegorz, Papież, w imię Jezusa Chrystusa, Syna Boga żywego, temu, kto [nie] będzie pił gorzałki przez ten czas nie[szczę]ścia, nadaję 7 lat odpustu. A tego, [któ]ry ją pił, przeklinam z ciałem i z duszą [na w]ieki wieków!

[2)] Ponieważ dlatego panowie i królo[wie uci]skają was, że nie umiecie ani czytać, [ani pisać], starajcie się przeto, aby z każdej [illegible] ale wami pogardzają, chcą, aby[illegible] panowie na szczęśliwości utracą; [Ja] Grzegorz Papież, imieniem Jezu[sa] [illegible] temu chłopcu, [illegible] nagła śmiercią nie umrze i zła przygoda go nie spotka.

Rodzice, którzy chłopca na naukę oddadzą, dostąpią błogosławieństwa Boskiego, a ktoby się przyłożył do nauki chłopca leguminą, ubiorem lub pieniędzmi, podług swej możności, temu Bóg taki dar sowicie nagrodzi, a oprócz tego dostąpi odpustu 100 dni.

3. Ponieważ w tym liście zawierają się nauki, do waszego szczęścia potrzebne, które to szczęście wtenczas dopiero do was przyjdzie, gdy te nauki będą wszyscy umieli, a umiejąc, zachowają, przeto

Ja, Grzegorz Papież, w imieniu Boga żywego, temu, kto ten list będzie drugiemu czytał, lub czytanego z uwagą słuchał — udzielam 40 dni odpustu; a kto drugiemu ten list przepisany da — dostąpi 7 lat odpustu.

Polecam wam także, dzieci, czytanie historji rodu ludzkiego, nauczenie się na pamięć dołączonego tu katechizmu, abyście dzieci swoje uczyć mogli. Czytajcie, dzieci moje, to, co dla waszej nauki ja i dobrzy wasi panowie ułożyliśmy.

4. Ponieważ monarchowie i panowie, urzędnicy i oficerowie, wielu nawet księży nie chcą was widzieć wolnemi i równemi im ludźmi, nie chcą się z wami, jak z ludźmi [b]ratać, ale wami pogardzają, chcą, aby[ście] [za]wsze darmo na nich pracowali, po[illegible] za nich na wojnach się za[bijali] [illegible] panowie nie chcą abyście [illegible]dzie, nie pozwalali krzyw[dzi]ć — owszem, starają się, [illegible]ach i pijaństwie utrzymy[wali] [illegible] moje [illegible]ym [illegible]ścia i, o ile wasza szczęśliwość powiększy się, o ty[le pa]nowie na szczęśliwości utracą; o ile się [ma]jątki wasze pomnożą — o tyle się majątki panów zmniejszą; o ile wy zyskacie na potrzebach do przyzwoitego życia — o tyle panowie stracą na wykwintach i zbytkach. Ponieważ panowie, mając na celu własny interes, nie życzą sobie, abyście o swej sile i potędze wiedzieli, nie chcą was widzieć rozumnymi i szczęśliwymi, przeto: Ja, Grzegorz Papież, imieniem Jezusa Chrystusa, Syna Boga żywego, najsurowiej wam nakazuję, abyście tego listu nie czytali człowiekowi nieznajomemu sobie, człowiekowi lubiącemu się panom pochlebiać, pijakowi—abyście o tym liście nie powiadali ani go pokazywali szynkarzom, lokajom, pisarzom ekonomom, żołnierzom nieznajomym, organistom, księżom nawet, a szczególnie wójtom gmin i burmistrzom — zgoła abyście nie powiadali nikomu, który nie jest znanym wam chłopem lub mieszczaninem — boby mógł który ten list wydać panom i wasze by szczęście przepadło. A jeżeliby który z panów zapytał się o ten list, powiadajcie: nie widziałem żadnego listu, nie słyszałem o żadnym liście, nikt o liście nie powiadał. Choćby was nawet do więzienia brano, choćby was bito, choćby wam przysięgać kazano, nie wydajcie listu, ani tego, ktoby go miał. Słuchajcie:

Kto pytany nie wyda listu, ani powie kto go ma, choćby go nawet bito nie wyda, takiemu Ja, Grzegorz Papież, w imieniu Jezusa Chrystusa, Zbawiciela naszego, nadaję zupełny odpust.

A ktoby zaś poważył się, czego Boże zachowaj! ten list panu jakiemu lub urzędnikowi oddać, pokazać lub o nim powiedzieć, taki człowiek, ponieważ zaszkodzi wszystkim ludziom, będzie na wieki wieków w og[niu] piekielnym gorzał.

5. Ponieważ do rozszerz[enia] nauki [w] tym liście zawartej potrzeb[a] [illegible]cych czytać i pisać, ludzi [illegible] pisać więcej mo[illegible] [w mia]stach, niż we wsiach — przeto proszę ludzi mieszczan, aby porzuciwszy wkorzenioną w sercach ich przez nieprzyjaciół rodu ludzkiego niesłuszną pogardę ku ludziom chłopom, zajęli się dobrem ogólnem, zajęli się szczęściem własnem, którego bez dołożenia się chłopów osiągnąć nie potrafią — zajęli się oświeceniem chłopów.

Ja, Grzegorz Papież, imieniem Jezusa Chrystusa, syna Boga żywego, oświadczam, iż ten mieszczanin, rolnik lub rzemieślnik, któryby nauczył chłopa tego co w tym liście zawarte jest, dostąpi 7 lat odpustu.

A który chłopiec umiejącemu czytać ten list dał, lub inny wyraźnie przepisany, ten dostąpi 15 lat odpustu. Któryby zaś z mieszczan pogardzał równym sobie człowiekiem, dlatego tylko, że jest chłopem, ten, jako największą krzywdę wyrządzający samemu Bogu, niech będzie na wieki przeklęty.

6. Ponieważ do rozpoczęcia wojny o wasze szczęście potrzeba czasu, aby wszyscy niemal chłopi i mieszczanie, a o ile mo[żn]a i żołnierze, uwiadomieni byli, że to o [wasze] szczęście ta wojna będzie, a zatem a[by] wszyscy wspólnie powstali, gdzie bowi[em] wszyscy z równym zapałem idą na wsp[ólne]go nieprzyjaciela, tam w wojnie prawie nikt nie ginie, a niezawodnie zwyciężą: należy przeto czekać jeszcze jakiś czas i przedwcześnie nie rozpoczynać. Gdyby bowiem w jednej wsi, lub w jednem mieście ludzie powstali, podatków i czynszów opłacać, danin dawać, pajszczyzn i darmoch[illegible] odrabiać nie chcieli — a drudzy im w ty[m] chwalebnym zamiarze nie dopomogli— [ni]by nie wskórali, boby ich drudzy, a s[zcze]gólnie żołnierze przymusili do podda[nia] i w większą niewolę poddali, przet[o] [Ja] Grzegorz Papież, imieniem Boga, n[akazu]ję, aby ten list po odczytaniu i z[illegible]niu go jak może być najspieszniej [illegible] pewno drugiemu umiejącemu cz[ytać] [illegible]ał; nakazuję mieszczanom ab[y] [illegible]iedliwe podatki i wszelkie in[illegible]

Z komisji skarbowej.

Z ZA KULIS SKARBOWYCH. PYTANIA POSŁÓW B. HAUSNERA I BYRKI W SPRAWIE POŻYCZKI AMERYKAŃSKIEJ, MONOPOLU ZAPAŁCZANEGO I T. P. ODPOWIEDŹ PRZEDSTAWICIELA RZĄDU. UCHWALENIE MONOPOLU ZAPAŁCZANEGO. BILETY SKARBOWE.

Na wczorajszem posiedzeniu Komisji Skarbowej omawiano sprawę monopolu zapałczanego. Pos. Byrka (Piast), chcąc wziąć udział w dyskusji, złożył przewodnictwo w ręce pos. Rymara (Zw. L. N.).

Pos. B. **Hausner** (Koło żyd.) zgłosił pod adresem przedstawiciela Rządu szereg zapytań: 1) czy to prawda, że firma Dillon i Read jest zainteresowana w monopolu zapałczanym? 2) czy to prawda, że dalsze raty pożyczki amerykańskiej uzależniono od powierzenia monopolu zapałczanego firmie Dillon i Read? 3) czy prawdą jest, że z 50 mil. dol. otrzymaliśmy tylko 22 mil. i 4) że disagio (czyli różnica między nominalną sumą pożyczki a rzeczywiście otrzymaną) wynosiło 30%.

Dyr. Depart. **Głowacki** odpowiedział, że wszelkie wiadomości, łączące firmę Dillon i Read z monopolem zapałczanym są nieprawdziwe. P. Głowacki stwierdza, że do 30-go kwietnia otrzymaliśmy z pożyczki amerykańskiej 113 milj. zł. za 28 mil. dol. am. (równych 145 mil. zł.!).

Pos. **Byrka** (Piast) żąda wyjaśnienia czy zachodzi związek pomiędzy ewentualną pożyczką 25 mil. zł. a monopolem zapałczanym i stwierdza, że p. Dillon jest udziałowcem trustu szwedzkiego. Oświadczenia Rządu są sprzeczne. Rząd przedstawił do uchwalenia ustawę o pożyczce amerykańskiej na sumę 50 milj. dol., a umowa, którą Rząd zawarł, opiewa na 35 mil. dol. Wykazy walut Banku Polskiego dowodzą, że z pożyczki amer. wpłynęło 12 mil. dol.

Dalej mówca zapytuje, jaka kwota została przekazana do uchwalanego Funduszu Gospodarczego? Pan Premjer prosił o jaknajszybsze uchwalenie ustawy budowlanej, a dotychczas nie widać skutków tej ustawy.

Pos. Byrka wniósł odroczenie obrad aż do chwili otrzymania wyjaśnień w poruszonych sprawach.

Wniosek ten większości nie uzyskał.

Projekt ustawy o monopolu zapałczanym przyjęto w trzeciem czytaniu. Z ważniejszych zmian, wprowadzonych do projektu rządowego wymienić należy: 1) czynsz dzierżawy z monopolu nie może być niższy od 5 miljonów złotych, 2) cena zapałek nie może być podwyższona, 3) monopol może być wydzierżawiony tylko konsorcjum krajowemu, podlegającemu ustawom Rzeczypospolitej.

Następnie przyjęto ustawę, upoważniającą Ministra Skarbu do wypuszczenia biletów skarbowych na sumę nieprzekraczającą 40 miljonów złotych łącznie z biletami, będącemi w obiegu na podstawie rozporządzenia Prezydenta z października 1924 r. Termin płatności ostatniej serji wyznaczono na dzień 1 sierpnia 1926 r.

Sprawę wniosku posła Langera (Wyzwolenie) w sprawie szkodliwej działalności Dep. Ceł, po referacie posła Mianowskiego (Chrz. Dem.) przekazano Min. Skarbu.

---

spokojnie opłacali; włościanom, aby spokojnie odrabiali uciążliwą pańszczyznę i darmochy, opłacali czynsze i podatki i wszelkie niesprawiedliwie włożone powinności odbywali — aby panom nie dać poznać, iż się przygotowujecie do zrzucenia raz na zawsze okrutnego, na karki wasze włoczonego jarzma niewoli.

7. Być może, dzieci moje, że rząd i panowie, dowiedziawszy się o tym do was liście moim, nakażą księżom w kościołach ten list wyklinać — nie słuchajcie, nie uważajcie na to, ale w największej cichości, skrytości i spokojności róbcie swoje. Wasi nieprzyjaciele wszelkich sposobów będą używali, aby was w poddaństwie i niewoli utrzymać—wy zaś wszelkich sposobów używajcie, aby się panom oprzeć i z niewoli się wydobyć.

W waszej mocy, moje dzieci, jest przyspieszyć ten błogi moment, tę chwilę szczęścia i, im prędzej rozgłosicie między sobą tu wam dane nauki, im chętniej wszystko, co wam tu powiedziałem, dopełniać będziecie, tem się prędzej oswobodzicie. Wszystko zależy od prędkiego porozumienia się. Należy, powiadam wam, abyście wszyscy zrozumieli i poznali własne dobro, własny interes, własne szczęście, a dopiero go otrzymacie, kiedy się wszyscy razem o nie dopomnicie.

Prace wasze, uciążliwe podatki, wasza nędza, wasze nieszczęście są, jak długa [illegible]ężka belka, na wasze karki włożona, któ[illegible]ej jeden człowiek, choćby najsilniejszy, [illegible]ie zrzuci, ale wszyscy razem bez żadnej [illegible]udności możecie zrzucić, zniszczyć ją, [illegible]alić i już wam drugiej na karki nikt nie [illegible]łoży.

Spodziewam się, moje kochane dzieci, [illegible]wieśniacy i mieszczanie, iż zachowacie moje rady i nauki, które tu dałem wam, a w spokojności i uległości będziecie się usposobiali do wielkiej zmiany, jaka niedługo na [illegible]hwałę Bogu i korzyść waszą nastąpi Amen.

———::o::———

ANDRZEJ SPIRE.

Nagości.

„Włosy są nagością“
Talmud.

Rzekłaś mi: „Twoją chcę być towarzyszką,
chcę przyjść do ciebie bez troski, że mogę
spokój twój zmącić; chcę przyjść, aby z tobą
długie wieczory spędzać na rozmowie.
Będziemy razem myśleć o zabitych
braciach i razem przez ziemię okrutną
pójdziemy szukać kraju, gdzieby mogli
złożyć w spoczynku głowę.
Lecz nie chcę, aby oczy ci błyszczały
i nabrzmiewały żyły na twem czole,
bom, jak ty człowiek, a nie zdobycz twoja.
Patrz! skromne suknie noszę, prawie biedne;
nie widzisz nawet nasady mej szyi“.
Lecz ja Ci rzekłem: Kobieto, tyś naga!
Włosy na karku twym wabne, jak czara;
włosów upięcie zsuwa się, falując
jak pierś; lubieżne twych włosów przepaski...

Obetnij włosy!...
Kobieto, tyś naga...
Twe nagie ręce kładziesz na tej księdze;
ręce — subtelne ciała twego końce;
pierścieniem żadnym niezdobione ręce,
które w tej chwili rąk dotknęły moich...
Kobieto, zniszcz twoje ręce!

Kobieto, tyś naga,
bo głos twój śpiewny z piersi twych się wznosi,
twój głos, twe tchnienie, żar — co krwi jest żarem,
co się po ciele mojem rozprzestrzenia,
a potem w krew przenika...
Kobieto, wyszarp z piersi swojej głos!...

Tłumaczyła z francuskiego
Z. Wojnarowska.

DEMOKRACJA I JEJ WROGOWIE.

Nowa „Latarnia“.

Ukazała się w wydawnictwie „Latarni“ nowa broszura świetnego pióra tow. sen. Posnera p. t. „Demokracja i jej wrogowie“.

Broszura ta zawiera historję i charakterystykę naszej konstytucji marcowej. Na wstępie autor podaje krótką historję sejmowych prac nad Konstytucją, przedstawia pierwiastki kompromisu w Konstytucji, mówi o zapożyczeniach z konstytucji francuskiej, austrjackiej i t. d. Następnie szczegółowo przedstawia treść naszej Konstytucji, zaopatrując ją w uwagi krytyczne, oraz ciekawe reminiscencje historyczne z doby uchwalania naszej Konstytucji. W ten sposób podaje charakterystyki naszej władzy prawodawczej, praw prezydenta, rządu, sądów, obywateli i t. d., przy tej sposobności charakteryzuje stanowisko socjalistów w omawianych kwestjach.

Na zakończenie przedstawia i krytykuje pomysły antikonstytucyjne wysunięte przez prawicę sejmową, — zamach na prawo interpelacji, na równe prawo wyborcze i t. d.

W ostatnim rozdziale charakteryzuje demokrację głównych państw europejskich oraz Stanów Zjednoczonych.

Polecamy broszurę gorąco do szerokiego rozpowszechniania.

Zamawiać należy w C. K. W. P. P. S., Warszawa, Warecka 7.

Nasze interpelacje

Pos. tow. Kazimierz Pużak wniósł interpelację w sprawie zbrodniczego zachowania się komendanta policji państwowej w Supraślu, wobec zebranych bezrobotnych.

O zajściu tym pisaliśmy we wczorajszym numerze „Robotnika“.

SKANDALICZNE STOSUNKI W WIĘZIENIU W LIPNIE.

Tow. pos. **Z. Piotrowski** wniósł interpelację w sprawie skandalicznych stosunków, panujących w więzieniu powiatowem w Lipnie, pow. warsz.

W więzieniu w Lipnie, pow. warszawski, od dłuższego czasu panoszą się nieporządki, nadużycia, popełniane przez dozorców więziennych. Wszystko to dzieje się z wiedzą, a nawet — czynnym współudziałem dozorcy p. Prokopowicza i samego naczelnika więzienia. Dozorca ten nietylko nie wypełnia elementarnych obowiązków dozorowania, ale przychodzi na oddział pijany, i jeśli nie uśnie, to bije więźniów. Jako jeden z dowodów może służyć pobicie śmiertelne więźnia Karpińskiego.

W więzieniu praktykuje się zabieranie produktów, przeznaczonych na utrzymanie aresztantów, przez dozorców dla p. naczelnika więzienia. Zamiast 600 gr. kartofli — jak wypisuje się na liście — na każdego więźnia wydaje się niespełna połowę tej normy. Słoniny wydaje się po 10 zamiast po 15 gr., a do zupy daje się cuchnące kości z robakami. Więźniowie ze łzami w oczach wystawiali miseczki na korytarz, błagając bodaj o trzy kartofle. Pan naczelnik na te błagania więźniów odpowiedział, że kartofle zamarzły, choć to było nieprawdą, bo dobre kartofle zjadły uprzednio świnie p. naczelnika.

Gdy w obronie głodujących aresztantów dozorczyni M. Kowalczyk upomniała się u naczelnika więzienia o przepisaną strawę, wypchnął ją z [illegible]elarji, a nawet 26 listopada 1924 r. pobił.

Ale na tych nadużyciach „urzędowanie p. naczelnika, starszego dozorcy p. Stasińskiego i młodszego dozorcy p. Prokopowicza — nie kończy się.

P. naczelnik więzienia zlekceważył raport dozorczyni Kowalczyk, która doniosła o zniewoleniu aresztantki Elsy Szmidt przez dozorców Prokopowicza i Stasińskiego. W raporcie żądano zbadania wspomnianej aresztantki przez lekarza powiatowego. Temu żądaniu odmówiono, naczelnik z raportu użytku nie zrobił i zakazał ostro pisania takich raportów.

W dalszym ciągu interpelacji tow. Piotrowski opisuje jeszcze cały szereg skandalicz[illegible] czeń p. naczelnika i dozorców i prz[illegible] dy i nazwiska świadków.

W konkluzji interpelant domag[illegible] wadzenia najsurowszego śledztwa [illegible] specjalnej komisji dla zbadania sto[illegible] zieniu lipnowskiem, zawieszenia [illegible] naczelnika i dwuch dozorców, ora[illegible] na stanowisko dozorczyni M. Kowa[illegible] ujawniwszy nadużycia, padła ofiarą sw[illegible] wiązków, została bowiem przez p. naczelnik[illegible] nięta z zajmowanego stanowiska.

———::o::———

Obrady Sejmu.

Sesja druga

Posiedzenie 217.

Wicemarsz. **Pluciński** poświęcił parę słów wspomnienia zmarłemu pos. Rafałowi Sygietowiczowi (Zw. L.-N.).

INSTYTUT GEOLOGICZNY.

Ustawę o instytucie geologicznym referował pos. **Bartel** (kl. Pracy). Ustawę przyjęto w drugiem czytaniu.

GÓRNY ŚLĄSK — POZNAŃ.

Pos. **Ostrowski** (Piast) referował projekt budowy kolei Kalety — Herby — Wieluń — Podzamcze. Długość jej wynosić będzie 120 klm.

Wicem. Skarbu **Markowski** oświadczył, że Min. Skarbu asygnuje z pożyczki amerykańskiej 25 milj. zł. na ten cel.

Ustawę przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu.

PODATEK PRZEMYSŁOWY.

Przystąpiono do noweli o podatku przemysłowym. Ref. pos. **Ilski** (Z. L.-N.) podnosi, że ustawa była uchwalona z punktu widzenia potrzeb finansowych Państwa; obecnie zaś z ustaleniem się waluty musi uledz reformie. Praktyka wykazała, że podatek ten nie dał oczekiwanych wyników. Co się tyczy podatku od zbytku, komisja postanowiła go znieść, wprowadzić natomiast specjalne stawki podatkowe od przedmiotów zbytku. Pozatem nowela zwalnia niektóre instytucje i drobne organizacje rzemieślnicze od podatku przemysłowego. Skasowane zostaną także książki obrotowe. Złagodzona obecnie forma podatku powinna — zdaniem referenta — więcej przynieść.

Wicemin. Skarbu **Markowski** sprzeciwia się niektórym ulgom, przyznanym przez komisję, które pomniejszą dochody Skarbu i zwolnią od podatku bardzo szeroki krąg podatników.

Pos. **Wiślicki** (koło żyd.) poddaje krytyce całą politykę finansową p. Grabskiego, która zresztą co pewien czas się zmienia. Są to skoki akrobatyczne — mówi pos. Wiślicki. — Nowela, wniesiona obecnie, mówcy nie zadowala.

Pos. **Hellman** (Wyzw.) omawia stosunki podatkowe na Wileńszczyźnie i żąda przeniesienia Wilna do rzędu miast drugiej kategorji.

PRZEMÓWIENIE POS. TOW. MORACZEWSKIEGO.

Pos. tow. **Moraczewski.** P. Wiślicki twierdził, że z powodu tego podatku w Łodzi chodzą po ulicach sami samobójcy, p. Hellman dowodził znów, że Wileńszczyzna jest jak cmentarzysko. Należałoby się zapytać, kto robi wymiar tego podatku? Otóż wymiaru dokonywają komisje szacunkowe, złożone z samych obywateli, a nie urzędy skarbowe. O niesprawiedliwościach tych komisji nic tu nie wspomniano, a jednak te niesprawiedliwości są. W Borysławiu przekonaliśmy się o horendalnych wprost sumach, **nałożonych na drobnych płatników.** Zrobiły to miejscowe komisje szacunkowe, składające się z **najbogatszych potentatów,** którzy zwalili ten ciężar na najuboższych, uwalniając siebie. [illegible] **Szmigiel: W całej Polsce to robią).** [illegible] czynę zła znajdujemy więc w komisjach s[illegible] cunkowych. My jesteśmy właściwie przec[illegible] ni temu podatkowi, bo jest to podatek [illegible] przemysłowy, lecz obrotowy, a więc pośred[illegible] P. Wiślicki zarzucał Min. Grabskiemu dow[illegible] ność w operowaniu statystyką, a sam robił [illegible] samo. Przyganiał kocioł garnkowi, a s[illegible] smoli z tej trybuny. Wielka nieuczciwo[illegible] podatników była skonstatowana. Okazało s[illegible] więcej rekursów, niż wymiarów, bo rekursów było 112%. Powstało to stąd, że tworzono samoobronę przed tym podatkiem i jedni wnosili rekursy za drugich, niekiedy bez ich wiedzy. **Jesteśmy za ogólnem obniżeniem tego podatku z 2 na 1%,** lecz sprzeciwiamy się obniżeniu podatku w poszczególnych wypadkach, gdyż na tem zyskają tylko jednostki. Nieuzasadnione też jest obniżenie podatku od przedmiotów zbytku z 10% do 2%. Czemu nowela zniża tę skalę, kiedy podatek ten dawał 10,000,000 zysku? (P. Ilski: Tylko 1,800,000). Powinien dawać więcej i apeluję, aby podatku od zbytku nie zniżać.

Pos. **Byrka** (Piast) nie widzi żadnego planu podatkowego. Popędzana do pośpiechu komisja sejmowa nie jest w stanie naprawić błędów podatkowych, popełnianych przez Rząd. Ujemną stroną podatku obrot. jest, że jest on podatkiem od spożycia i spada na konsumenta.

Pos. **Prylucki** przemawia w obronie drobnych kupców i rzemieślników i zarzuca ustawie, że popiera interesy warstw posiadających, z któremi p. Grabski nie śmie prowadzić wojny.

Pos. **Łypacewicz** (Wyzwol.) zapowiada, że klub jego będzie głosował przeciwko wszystkim poprawkom, zmierzającym do uszczuplenia dochodów Skarbu.

Pos. **Michalski** (Ch. N.) uważa za dodatnie strony noweli, że odtąd podatek będzie płacony raz na rok, że do komisji wprowadza czynnik państwowy i że nakazy płatnicze muszą być wręczane do rąk własnych podatników.

Uchwalono ograniczyć czas przemówień do 5 minut.

Pos. **Manaczyński** (Z. L.-N.) wypowiada się za tem, aby rzemieślnicy opłacali tylko patenty, a byli zwolnieni od podatku obrotowego.

Pos. **Prylucki** zgłasza 30 poprawek do rozmaitych punktów ustawy.

Posłowie **Kowalczuk, Farbstein, Eisenstein i Wartalski** zgłaszają poprawki, tyczące się zwolnień i komisji szacunkowych.

W sprawie opodatkowania na rzecz samorządów i podziału funduszu z tego źródła przemawiali posł. **Mianowski, Chełmoński i Wierzbicki.**

Na tem obrady zakończono.

Przemówienie końcowe referenta i głosowanie odbędzie się dzisiaj o godz. 9 m. 30 rano. Posiedzenie musi się skończyć przed 11-tą, gdyż o 11 zaczyna obrady Senat.

Obrady Senatu.

Sesja druga

Posiedzenie 101

BUDŻET MIN. SPRAWIEDLIWOŚCI.

Sen. **Biały** (Piast) żąda, aby Senat wyszczególnił, które pozycje mają być z budżetu skreślone. Na ryczałtowe skreślenie sumy 4.500.000 zł. z pozostawieniem do uznania ministra, które wydatki mają być skreślone, nie zgadza się.

Sen. **Zubowicz** (Wyzwol.) jest przeciwny obcinaniu budżetu. Oszczędność taka może się odbić na niezależności sędziów. Ustawy nasze są zbyt późno ogłaszane. Procesy polityczne są wytaczane często tylko dlatego, że konfidenci chcą usprawiedliwić swe istnienie. Więzienia nasze nie posiadają warunków hygjenicznych.

Sen. tow. **Posner** podnosi znaczenie Ministerjum Sprawiedliwości we Francji, gdzie minister sprawiedliwości jest zastępcą prezesa Rady Ministrów. Mówca uważa budżet Min. Sprawiedl. za zbyt szczupły. Następnie żąda, aby sędziowie byli lepiej uposażeni, a[illegible] także — aby posiadali wyższe wykształc[illegible] prawnicze. W więziennictwie naszem [illegible] dużo braków, powstałych wskutek ni[illegible] teczności funduszów na więziennictwo [illegible] wanych. W więzieniach śledczych [illegible] muje się latami młodzi[illegible] Po[illegible] spraw Komisji Kodyf[illegible] zaproponował przywr[illegible] klopedji prawa w [illegible] średniej.

Sen. **Baliński** [illegible] sędziów. Propon[illegible] proponowanych [illegible]ką trudność dla sędziów przedstawia inflacja (nadmiar) ustaw.

Sen. **Wurcel** (koło żyd.) mówi o niezgodności pewnych ustaw z Konstytucją i o stronniczości niektórych sędziów przy wymierzaniu sprawiedliwości żydom. Również przy nominacjach w adwokaturze i w sądownictwie brana jest pod uwagę narodowość kandydatów.

Sen. **Lewczanowska** podnosi brak sądów przysięgłych na kresach. Procesy polityczne odbywają się przy drzwiach zamkniętych. Sądy są narzędziem polonizacji. Kluby ukraiński i białoruski będą głosowały przeciwko budżetowi.

Min. Sprawiedl. **Żychliński** prosi Senat o nieobniżanie 4,5 milj zł. i pozostawienie budżetu w wysokości uchwalonej przez Sejm. Stan więzień wogóle się poprawia. Śmiertelność się zmniejsz[illegible] Organizuje się warsztaty pracy i t. p. Wydano d[illegible] prokuratorów okólnik w sprawie nieprzetrzym[illegible] wania aresztowanych w więzieniach.

Przemawiała powtórnie sen. **Lewczanowska** i refer. sen. **Nowodworski,** poczem dyskusję nad budżetem Min. Sprawiedl. ukończono.

BUDŻET GENERAL. DYR. POCZT I TELEGR.

Refer. sen. **Kasperowicz** omawia ulepszenia[illegible] [illegible]kie Dyrekcja poczyniła w komunikacji telegra[illegible] [illegible]nej i radjowej.

[illegible]en. **Popowski,** sen. K[illegible] [illegible]lczyk i generalny [illegible]

Odpowiedź Francji propozycje niemieckie w sprawie paktu.

(STRESZCZENIE DEPESZY PATA).

Francja i alianci widzą w propozycjach nie-[m]ieckich wyraz zamierzeń pokojowych. Celem [b]adania, czy propozycje te mogą w ramach trak-[ta]tu wersalskiego przynieść wszystkim zaintere-[s]owanym Państwom dopełniające gwarancje po-[ko]we, alianci rozważyli starannie notę Rządu [n]ieckiego. Przed decyzją wszakże alianci pra-[gną] poznać poglądy Rządu niem. na szereg zaga-

[§] 1. Nota niemiecka wspomina przelotnie tyl-[ko] Lidze Narodów. Zawarcie paktu możliwe bę-[dzie] tylko, gdy Niemcy wstąpią do Ligi Narodów [w m]yśl pisma Rady Ligi z 13 czerwca r. b.

§ 2. Pakt nie może ani przewidywać zmiany [trak]tatów, ani też dążyć do zmiany warunków, [potr]zebnych do wykonania przepisów tych trakta-[tów]. Aljanci nie mogą zrzec się prawa interwe-[nio]wania przeciwko niewypełnieniu tych trakta-[tów], nawet jeżeli dane klauzule traktatów nie ob-[cho]dzą ich bezpośrednio.

§ 3. Nota niemiecka dotyczy przedewszyst-[k]iem paktu między mocarstwami, które mają in-teresy nad Renem, na zasadzie porzucenia wszel-kiej myśli o wojnie między mocarstwami, zawie-rającemi pakt, gwarantowanie obecnego stanu po-siadania nad Renem, gwarancja nietykalności stre-fy demilitaryzowanej. Rząd francuski zdaje sobie sprawę ze znaczenia wyrzeczenia się wojny i gwa-rantowania stanu posiadania. Rozumie się, że pakt nie zmieniłby ani przepisów traktatu wersalskie-go, dotyczących okupacji nadreńskiej, ani prak-tycznego zastosowania tych przepisów.

§ 4. Rząd niem. oświadcza gotowość zawarcia z Francją i in. uczestnikami paktu traktatów roz-jemczych, zapewniających pokojowe rozstrzyga-nie sporów prawnych i politycznych. Francja rozu-mie, że traktat taki rozciągałby się na wszelkie zatargi i że sankcje, z niego wynikające, nie wy-chodziłyby poza ramy traktatów pokojowych i paktu nadreńskiego. Niezbędne byłoby zawarcie takiego traktatu rozjemczego również między Niemcami a Belgją. Traktaty rozjemcze powinny być gwarantowane również przez innych uczest-ników paktu. W razie niewypełnienia przez jed-ną ze stron, biorących udział w pakcie, swoich zobowiązań, bez dopuszczania się przytem kroków nieprzyjacielskich, Rada Ligi Narodów orzeknie, jakich kroków należy użyć, celem przywrócenia paktowi mocy.

§ 5. Rząd niemiecki dodaje, że gotów jest za-wrzeć takie traktaty rozjemcze ze wszystkiemi Państwami, które wyrażą takie życzenie. Rządy aljanckie przyjmują z zadowoleniem do wiadomo-ści to zapewnienie, wskazując na to, że bez pod-pisania takich traktatów między Niemcami a kra-jami sąsiedniemi, które nie biorąc udziału w pak-cie, podpisały były traktat wersalski, pakt gwa-rancyjny nie byłby skutecznym środkiem dla za-pewnienia pokoju. Pakt bowiem Ligi Narodów i traktaty pokojowe dały aljantom prawa, których nie mogą się zrzec i nałożyły na nich obowiązki, od których wypełnienia nie mogą się uchylić. Wzmiankowane wyżej traktaty rozjemcze obej-mowałyby wszystkie kwestje, objęte przez trak-taty rozjemcze. wymienione w § 4-ym. Każde z mocarstw, które podpisało traktat wersalski i pakt gwarancyjny, miałoby prawo przystąpić do tych traktatów w charakterze strony, gwarantującej ich wykonanie.

§ 6. Nota niniejsza nie zawiera niczego, coby stało w sprzeczności z prawami i obowiązka-mi, przysługującemi wszystkim członkom Ligi Na-rodów na zasadzie paktu Ligi.

§ 7 Dla zapewnienia pokoju byłoby niezbęd-ne, aby wszystkie wymienione w niniejszej no-cie układy weszły w siłę jednocześnie. Układy te byłyby zarejestrowane w Lidze Narodów i po-zostawałyby pod protektoratem tej ostatniej. W razie gdyby Stany Zjednoczone życzyły sobie przystąpić do podpisanych w ten sposób trakta-tów, rząd francuski oczywiście powitałby z rado-ścią ten udział wielkiego narodu amerykańskie-go w tem dziele powszechnego pokoju i bezpie-czeństwa

Oto są główne punkty, co do których nie-zbędne byłoby poznać dokładnie opinję narodu niemieckiego. Rząd francuski wyraża nadzieję, że odpowiedź rządu niemieckiego pozwoli przy-stąpić do rokowań, mających na celu zawarcie paktu, który byłby niewzruszoną gwarancją po-koju.

...sce parę dni i weźmie udział w otwarciu między-narodowego kongresu rolniczego.

PRZYJAZD CZECHOSŁOWACKIEGO MIN. ROLNICTWA.

Wczoraj o godz. 16 m. 10 przybył do Warsza-wy minister rolnictwa republiki czechosłowackiej dr. Milan Hodża, w towarzystwie dr. inż. E. Rei-cha, radcy ministerjalnego, dr. Jana Halla, radcy, oraz p. J. Mazanca, sekretarza osobistego. Dziś p. minister Hodża uda się w towarzystwie p. mi-nistra rolnictwa Janickiego do majątku jego Ułęż oraz stacji doświadczalnej i szkoły rolniczej w So-bieszynie; jutro konferować będzie z przedstawi-cielami rolniczych ugrupowań politycznych, zaś w niedzielę dn. 21 b. m. weźmie udział w otwarciu międzynarodowego kongresu rolniczego.

ANKIETA O STANIE GOSPODARKI SKARBOWEJ ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH.

Min. Spraw Wewn. zamierza w najbliższym czasie rozpisać ankietę o stanie gospodarki skar-bowej związków komunalnych. Ankieta ta bę-dzie miała na celu ustalenie wydajności źródeł dochodowych związków komunalnych poszczegól-nych stopni oraz wszystkich związków komunal-nych w całem państwie, nadto wykazanie sposo-bów użycia dochodów przez związki komunalne (ustalenie wysokości wydatków poszczególnych działów gospodarki komunalnej etc).

***

Min. Spraw Zagran. p. Al. Skrzyński przyjął wczoraj posła austrjackiego p. Posta oraz posła niemieckiego p. Rauschera.

TELEGRAMY

Sprawa bezpieczeństwa

Paryż, 18 czerwca (PAT.). „Petit Parisien" stwierdza, że jeżeli nie można zgóry usunąć ewentualności zwołania konferencji, na której zebraliby się przedstawiciele wszystkich krajów, zainteresowanych w sprawie paktu bezpieczeństwa, to jest rzeczą oczywistą, że konferencja taka będzie mogła odbyć się dopiero po całkowitem przyjęciu przez Niemcy ogólnych zasad, sformowanych w nocie francuskiej.

„NIEBIESKA KSIĘGA".

Paryż, 18 czerwca. (PAT.). Wydane przez min. spraw zagranicznych „Niebieska Księga", dotycząca paktu bezpieczeństwa, zostanie przesłana prasie wieczorem. Księgę tę tworzyć będzie dziewięć następujących części: 1) memorandum, wręczone Herriotowi dnia 19 lutego 1925 r. przez ambasadora niemieckiego von Hoescha; 2) nota francuska, stwierdzająca, iż dokument ten rozpatrzony został z zainteresowaniem i pragnieniem niezaniedbania niczego, co mogłoby przyczynić się do utrwalenia pokoju w Europie i na całym świecie; 3) projekt odpowiedzi na memorandum niemieckie, który Briand przesłał dnia 12 maja Chamberlainowi za pośrednictwem ambasadora francuskiego w Londynie; 4) memorandum wręczone dnia 16-go maja prze Chamberlaina ambasadorowi de Fleuriau; 5) memorandum francuskie, wystosowane w odpowiedzi na memorandum angielskie, wręczone dnia 25 maja przez ambasadora de Fleuriau; 6) list Chamberlaina wraz z załącznikiem, wręczony dnia 29 maja Briandowi za pośrednictwem ambasadora angielskiego w Paryżu; 7) list Brianda wraz z załącznikami, które zostały wręczone Chamberlainowi dnia 5 czerwca przez ambasadora de Fleuriau; 8) list Chamberlaina do Brianda z dnia 8 czerwca i 9) notą rządu francuskiego do rządu niemieckiego, wręczona Stresemanowi dnia 16 czerwca przez ambasadora francuskiego w Berlinie.

Socjaliści francuscy wobec rządu

Paryż, 18 czerwca. (PAT.). W łonie partji socjalistycznej żywo omawiana jest obecnie sprawa, czy należy popierać gabinet pomimo projektów finansowych Caillaux. Główni przedstawiciele partji jak Blum, Renaudel, Auriol wywierali nacisk na frakcję socjalistyczną w kierunku kontynuowania polityki kartelu lewicy, jednak że liczni inni deputowani socjalistyczni wręcz oświadczyli, że pragną zaniechać popierania gabinetu. Narady, które rozpoczęły się wczoraj rano, kontynuowane były ubiegłej nocy, nie doprowadzając do rezultatu. Podjęte one zostaną dziś w nocy. Ze swej strony partja radykalna wypowiedziała się za trwaniem kartelu, jednakże trudności praktyczne, jakie nastręcza taka polityka, są bardzo poważne.

Paryż, 18 czerwca (PAT). Większość socjalistów wypowiada się za utrzymaniem kartelu lewicy, uważa jednak za niemożliwe kontynuowanie polityki popierania gabinetu, a to z powodu stanowiska rządu w sprawach budżetowych i w kwestji polityki marokańskiej. Jak przypuszczają, na dzisiejszem wieczornem zebraniu socjalistów uchwalony zostanie wniosek, oświadczający się za zaniechaniem polityki popierania gabinetu Painlevego.

Sprawa Marokańska we Francji

Paryż, 18 czerwca. (PAT.). Na wniosek rządu izba odrzuciła 425 głosami przeciwko 27 interpelację komunistyczną, dotyczącą deklaracji Painlevego, złożonych wczoraj na wspólnem posiedzeniu komisji parlamentarnych.

Wiedeń, 18 czerwca. (PAT.). „Neue Freie Presse" donosi z Paryża: Na wczorajszem posiedzeniu komitetu wykonawczego stronnictwa radykalno-socjalistycznego Franklin Bouillon wygłosił mowę o kwestji marokańskiej. Oświadczył on, że obowiązkiem wszystkich Francuzów jest poprzeć rząd, gdyż jest to najlepszy środek utrzymania pokoju. Jeżeli rząd okaże wobec Abd-el-Krima słabość, wówczas Francja straci Marokko, a może nawet Algier i Tunis.

Zniesienie obowiązkowej ordynacji wyborczej we Francji

ODRZUCENIE WNIOSKU SOCJALISTYCZNEGO.

Paryż, 18 czerwca. (PAT.). Izba deputowanych jednomyślnie opowiedziała się za zniesieniem obecnie obowiązującego systemu wyborczego, następnie zaś odrzuciła 295 głosami przeciwko 263 głosom wniosek socjalisty Renaudel'a, żądający, aby komisja wypracowała nowy system wyborczy na podstawie proporcjonalności.

Paryż, 18 czerwca. (PAT.). Frakcja socjalnych radykałów wypowiedziała się jednomyślnie za powrotem do systemu głosowania według okręgów.

Przesilenie w Senacie gdańskim

Gdańsk, 18 czerwca. (PAT.) Pomimo szumnej zapowiedzi co do wyciągnięcia konsekwencji z powodu odrzucenia budżetu administracji wewnętrznej senat ograniczył się do oświadczenia, podkreślającego konieczność rozszerzenia podstawy rządowej, oraz zapowiadającego ustąpienie senatorów parlamentarnych, ale dopiero wtedy, gdy utworzenie nowego senatu będzie zapewnione. Prawdopodobnie przesilenie zakończy się w ten sposób, że nacjonaliści pozostaną w koalicji rządowej, która zostałaby rozszerzona tylko przez wciągnięcie do niej liberałów. Na dzisiejszem posiedzeniu Volkstagu przedstawiciele stronnictw opozycyjnych wystąpili ostro przeciwko senatowi, wykazując że jego wczorajsze oświadczenie jest sprzeczne z konstytucją, albowiem senatorowie parlamentarni powinni byli w myśl konstytucji natychmiast po odrzuceniu budżetu ustąpić. Z tego też powodu opozycja oświadczyła się przeciwko dalszym obradom nad budżetem. Z obrad dzisiejszych podkreślić należy przemówienie posła Rahma, który zadał kłam całej dotychczasowej gdańskiej propagandzie urzędowej i nieurzędowej, przedstawiającej Polskę jako przyczynę wszystkiego złego, które spada na Gdańsk. Po zakończeniu dyskusji Volkstag odroczył się bezterminowo, celem umożliwienia rozwiązania przesilenia senackiego.

Zaburzenia w Chinach

Szanghaj, 18 czerwca. (PAT.). W porcie Chung-Ming doszło do zaburzeń. Konsul wielkobrytański musiał opuścić gmach konsulatu. Poddani angielscy podlegali na ulicach napadom i zniewagom.

Szanghaj, 18 czerwca. (PAT.). Strajk pracowników portowych i marynarzy chińskich rozszerza się. Sytuacja naogół pozostaje bez zmiany.

Londyn, 18 czerwca. (PAT.). Wed[ług] doniesień biura Reutera, nie potwierdza [się] wiadomość, jakoby marszałek Czang-Ts[o-]Lin miał maszerować na Pekin.

Walki w Marokko

Fez, 18 czerwca (PAT). — Jak do[nosi] komunikat oficjalny, w nocy z dnia [16-go] na 17-ty nieprzyjaciel ponowił gwałt[owne] ataki na wysunięte pozycje francuskie [w] okolicy Terual i Ain-Aissa w odległoś[ci ...] km. na północ od Terual jednakże...

KRONIKA PARLAMENTARNA.

Z. P. P. S.

Dziś o godz. 11 w lokalu Z. P. P. S. odbędzie się posiedzenie klubu.

O ZAKWATEROWANIE WOJSKA I PODATEK KWATERUNKOWY.

Połączone komisje Prawnicza i Wojskowa obradowały nad poprawkami Senatu do ustawy o zakwaterowaniu wojska, w szczególności, nad postanowieniami, wprowadzającemi specjalny podatek kwaterunkowy. Posłowie Matakiewicz (Kat. Lud.) i Michalak (N. P. R.) wnieśli odesłanie sprawy do Komisji Skarbowej jako właściwej. Gorąco sprzeciwił się temu przedstawiciel Min. Spraw Wojsk. pułk. Petrażycki, dowodząc, że przeciągnie to tylko sprawę. Pułk. Petrażycki wskazał przytem, że i tak już Min. Spraw Wojskowych znacznie odstąpiło od poprzednio wysuniętych postulatów. Wywody te w dyskusji poparli obaj referenci z ramienia Komisji Wojskowej pos. Wichliński i z ramienia Komisji Prawniczej poseł Chełmoński.

Po kilku przemówieniach wszystkie zmiany poczynione przez Senat (podatek kwaterunkowy), przyjęto.

USTAWA O CUDZOZIEMCACH.

Połączone Komisje Sejmowe Spraw Zagranicznych i Administracyjna obradowały wczoraj nad projektem ustawy o cudzoziemcach. Referent ustawy poseł Zwierzyński (Zw. Lud. Nar.) zgłosił szereg poprawek, zmierzających do złagodzenia niektórych postanowień ustawy. Dalej idące poprawki zgłosili posłowie: tow. Pragier, Insler i Schiper (Koło żyd.) i Jeremicz (Klub białoruski), który ponadto wniósł odroczenie dalszych obrad do czasu załatwienia sprawy obywatelstwa na Kresach. Wniosek ten upadł przeciwko głosom Wyzwolenia i mniejszości. Dalszą dyskusję odroczono. Dziś odbędzie się głosowanie nad zgłoszonemi poprawkami.

O STOSUNKI CELNE.

Na wczorajszem posiedzeniu połączonych komisji Przemysłowo - Handl. i dla zbadania stosunków celnych wysłuchano referatu Dyr. Depart. ceł oraz wyjaśnień innych przedstawicieli Rządu w sprawie istniejących u nas stosunków i urządzeń celnych. Nastąpiło t[o] wskutek wygłoszonego na jed[nem z] posiedzeń referatu p[...] [...]wej, która badała [...] [G.] Śląsku i w P[...] [...]dze[...] referatu podkomisji będzie traktowane łącznie z pracami nadzwyczajnej komisji dla zbadania stosunków celnych.

SPÓR O MANDATY.

Klub Pracy zwrócił się do Marszałka Sejmu p. Rataja z prośbą o rozstrzygnięcie sporu z klubem P. S. L., „Wyzwolenie" i Jedność Ludowa" o mandaty. Jak wiadomo, ten ostatni klub wezwał „Klub Pracy" do złożenia mandatów, które członkowie jego uzyskali podczas wyborów z listy „Wyzwolenia".

Marszałek rozstrzygnięcie sporu przekaże sądowi marszałkowskiemu.

—::o::—

KRONIKA POLITYCZNA.

SPRAWY ŻYDOWSKIE.

Prezes Koła żydowskiego dr. L. Reich i pos. Thon zostali na wczoraj zaproszeni do Min. Spraw Zagr. p. Al. Skrzyńskiego na śniadanie, na którem był obecny także Min. Oświaty p. St. Grabski.

Omawiano w dalszym ciągu sprawy żydowskie, poczem przystąpiono do zrekapitulowania punktów uzgodnionych na poprzednich konferencjach.

Dalszy ciąg konferencji odbędzie się w sobotę. Będzie to prawdopodobnie ostatnia konferencja poufna, po której sprawy żydowskie przejdą na grunt oficjalny.

P. RACZKIEWICZ JEDZIE DO WARSZAWY

P. minister spraw wewnętrznych Raczkiewicz dokonał wczoraj w Wilnie wizytacji Komisarjatu rządu na m. Wilno komendy okręgowej policji, oraz szkoły policyjnej.

Dziś p. min. Raczkiewicz przekaże swe funkcje delegata rządu p. Olgierdowi Malinowskiemu, wieczorem zaś o godz. 22 m. 40 odjedzie do Warszawy.

W SPRAWIE ROKOWAŃ POLSKO - NIEMIECKICH.

Wczoraj przybył do Warszawy pełnomoc[nik] Rządu Polskiego do rokowań polsko-nie[mie]ckich dr. Witold Prądzyński w związku z [prowa]dzonemi przez niego rokowaniami pol[sko-]niemieckiemi w Berlinie.

PRZYJAZD [...]KIEGO MINISTRA ROLNICTWA.

[...] o godz. 16 m. 10 przy-[...] [D]worzec Główny minister [...]kiej p. Rudolf Buchin-[...] i b. ministra rol-[...] [I]zby rolniczej Dol-[...] [d]eputowanych, pa-[...]dermajera i J. [...] zabawi w Pol-

stał odrzucony, ponosząc przytem ciężkie straty.

O INTERWENCJĘ.

Paryż, 18 czerwca. (PAT.). „Information" donosi z Londynu: Słychać, że Abdel-Krim prosił Anglję i Włochy o interwencję w konflikcie jego z Fra[ncj]ą i Hiszpanją. Według tychże doniesień Anglja odpowiedziała na tę prośbę odmownie.

Szczęśliwy powrót Amundsena

Nowy Jork, 18 czerwca (PAT). Amundsen powrócił na Spitzberg.

Rezultaty wykonywania planu Dawesa

Londyn, 18 czerwca. (PAT.) Jak donoszą z Berlina, generalny agent do spłat odszkodowawczych Parker Gilbert ogłosił pierwsze sprawozdanie o rezultatach wykonywania przez Niemcy postanowień Dawesa. Memorandum Parkera obejmuje t. zw. okres tranzytowy, którego początek sięga 1 października r. ub. i który kończy się z dniem 30 kwietnia r. b. W dokumencie tym Gilbert przestrzega przed zbyt wczesnem wyciąganiem wniosków co do ostatecznego i efektywnego rezultatu wykonywania samego planu, zaznacza jednak, że to, co dotychczas osiągnięto, może być uważane za odpowiadające oczekiwaniom. Reasumując osiągnięte rezultaty, Parker Gilbert pisze: „Plan Dawesa wykonany został całkowicie w ramach dwuch zasadniczych wstępnych zadań. Budżet niemiecki w bieżącym roku finansowym wykazał trwałą równowagę. Budżet ten wykazuje nawet tendencję zwyżkową w dochodach w stosunku do wydatków, co umożliwiło rządowi niemieckiemu wykonanie wielu niewypełnionych dotychczas zobowiązań. Pozatem Niemcy przeprowadziły z powodzeniem stabilizację swej waluty".

Skutki wstrzymania wwozu węgla polskiego do Niemiec

Berlin, 18 czerwca. (PAT.). Śląski korespondent „Berliner Tageblatt" oblicza, że na skutek wstrzymania wwozu węgla polskiego do Niemiec, utracić może pracę na G. Śląsku około 20.000 osób w znacznej części niemców. Korespondent organu demokratycznego dodaje, że byłoby niewłaściwem cieszyć się w Niemczech z kryzysu na polskim Górnym Śląsku, gdyż kryzys ekonomiczny i bezrobocie w polskiej części G. Śląska dotyka przedewszystkiem niezrzeszonych tam robotników, urzędników i kupców, niemców. Pozatem korespondent donosi, że największe szkody zamknięcie granicy niem. wyrządziłoby głównie 7-miu wielkim przedsiębiorstwom niem. na Gór. Śląsku.

Gdańsk wobec podwyższenia polskiej taryfy celnej

Gdańsk, 18 czerwca. (PAT.). W dalszym ciągu akcji, podjętej przez tutejsze sfery urzędowe, gospodarcze i prasę przeciwko podwyższeniu przez Polskę taryfy celnej, wszystkie niemal koła ludności w m. Gdańska zwołują co kilka dni zgromadzenie kupców, przemysłowców i robotników w celu zaprotestowania przeciwko polskiej polityce celnej, której przypisuje się winę ciężkiego przesilenia gospodarczego, przeżywanego przez Gdańsk.

Rokowania polsko-gdańskie

Gdańsk, 18 czerwca (PAT). Toczące się tu od kilku dni konferencje w sprawie polsko - gdańskiego obrotu artykułami monopolowemi, względnie, pośrednio, opodatkowania nie doprowadziły znowu do żadnego pozytywnego rezultatu. Członkowie delegacji polskiej odjechali dziś do Warszawy.

Sztuczne wyspy na oceanie Atlantyckim

Berlin, 18 czerwca. (PAT.). „Berliner Tageblatt" omawia szczegółowo projekt inż. Armstronga wybudowania 8 sztucznych wysp na Oceanie Atlantyckim, mających służyć za podstawę dla samolotów, kursujących między Europą i Ameryką. Wyspy te mają być budowane na wzór gór lodowych, a mianowicie 90% ma być pod powierzchnią wody. Będą one umocowane na kotwicach. Armstrong spodziewa się, że podróż powietrzna samolotem z Nowego Yorku do Plymouth będzie trwała najwyżej 30 godzin.

— W dodatkowych wyborach do Izby Gmin konserwatysta wiceadmirał Hall wybrany został na miejsce ustępującego George Lloyda, powołanego na stanowisko Wysokiego Komisarza w Egipcie.

— Polskie statki wojenne „Generał Haller" i „Komendant Piłsudski", wskutek wielkiej 12-godzinnej burzy na Bałtyku, zawinęły na krótki postój do Libawy. Po kilkugodzinnym odpoczynku w porcie libawskim, dnia 16 b. m. rano o godz. 5 statki odpłynęły do Tallinu.

— „Daily Express" donosi z Jerozolimy, iż rząd angielski zaanektował w Transjordanji dwa miasta Hedżasu: Akabę i Maas.

Z Rady Miejskiej.

Ulica Stefana Okrzei.

Porządek dzienny wczorajszego posiedzenia któremu przewodniczył tow. Szpotański, obejmował aż 37 spraw, z których większość od miesięcy całych czeka na decyzję Rady. Na posiedzeniu wczorajszem załatwiano sprawy dość szybko i żaden punkt dłuższej dyskusji nie wywołał. Ustalono więc miejsca pod przyszłe pomniki: Chopina, Lotnictwa i ku czci poległych Dowborczyków, które mają stanąć pierwszy przy Ogrodzie botanicznym w Al. Ujazdowskiej, drugi na placu Unji Lubelskiej, trzeci — w Marymoncie.

Dość drażliwą i charakterystyczną dla naszych stosunków miejskich dyskusję wywołał wniosek komisji finansowo-budżetowej o powiększeniu liczby członków z uwagi na to, że członkowie zaniedbują swe obowiązki i trudno jest uzyskać quorum. Ostatecznie uchwalono powiększyć liczbę członków komisji z 24 do 30 i polecono komisji opracowanie regulaminu wewnętrznego. O wiele za późno, jeżeli zważyć, że komisja urzęduje już 7 lat.

Na posiedzeniu wczorajszem zgłoszono cały szereg interpelacji i wniosków nagłych: radnego Piłackiego w sprawie otwarcia ruchu na trzecim moście; z odpowiedzi prezydenta Jabłońskiego dowiedzieliśmy się, iż ruch pieszy na trzecim moście będzie mógł odbywać się już w lipcu. Następnie przekazano Magistratowi interpelację w sprawie zabezpieczenia losu dorożkarzy konnych w związku z automobilizacją ruchu w Warszawie.

W dalszym ciągu zgłoszony został wniosek nagły klubu P. P. S. nazwania jednej z powstających ulic ulicą Stefana Okrzei. Wniosek po przemówieniu tow. Jaworowskiego, który w obszernem przemówieniu uwypuklił zasługi bohatera i męczennika — został jednogłośnie przyjęty.

Wpłynął również wniosek tow. Piłackiego, wzywający Magistrat do wydania zarządzeń, mających na celu zwalczanie panoszącego się coraz silniej hazardu loteryjnego, podniecanego przez różne instytucje, urządzające jawne i ukryte loterje. Wniosek został przyjęty.

Wniosek tow. Mamczara, dotyczący asygnowania kredytu dodatkowego w wysokości 280.000 złotych na remont lokali szkół powszechnych wobec ich dewastacji, przesłany został do Magistratu z terminem dwutygodniowym.

Rada przyznała bezprocentowy kredyt w wysokości 160.000 złotych na budowę pawilonu dla umysłowo chorych żydów w Otwocku.

Ruch robotniczy

Z życia partji.

„DZIEŃ KOBIET".

W piątek 19 b. m., w lokalu OKR., o godz. 8-ej odbędzie się zebranie Komitetu organizującego zabawy dziecięce, które mają się odbyć w niedzielę 21 b. m. — „Dzień Kobiet".

Wszystkich, chcących wziąć udział w tej pracy prosimy gorąco o przybycie.

Zabawy te odbędą się o godzinie 5-ej po poł., w lokalu i ogrodzie Związku Metalowców, Leszno 53, oraz w Związku Dozorców, Leszno 48.

Komitet Powiatowy P. P. S. na powiat warszawski. Posiedzenie Kom. Pow. odbędzie się dnia 19 b. m. (w piątek) o godz. 6½ wiecz. w lokalu „Robotnika" (Warecka 7).

Biblioteka Robotnicza P. P. S. Dzielnicy Mokotowskiej czynna w środy każdego tygodnia od 5 — 7 wiecz.

W piątek 19 b. m.

Dzielnica Powązki. O godz. 7 w lokalu dzielnicy, Okopowa 30 m. 16, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy.

Dzielnica Jerozolima, Chłodna 41. Posiedzenie Komitetu o godz. 6 wiecz., a o godz. 7 ogólne zebranie członków.

Dzielnica Praska o godz. 7 w lokalu dzielnicy, Brukowa 29, odbędzie się ogólne zebranie członków dzielnicy.

Koło Gazowników — Wola. O godz. 7 w lokalu dzielnicy Wola - Czyste, Wolska 44, odbędzie się zebranie Koła.

Dzielnica Czerniakowska o godz. 7 w lokalu dzielnicy, Czerniakowska 193, odbędzie się posiedzenie komitetu dzielnicowego.

Ruch zawodowy.

Zebranie Ogólne członków Centralnego Związku Woźnych Państwowych odbędzie się dn. 21 czerwca r. b. w niedzielę o godz. 10 rano przy ul. Nowy Świat.

Baczność piekarze!!! Sekretarjat oddziału piekarzy Zw. Spożywczego zawiadamia Szanownych tow., iż walne zebranie piekarzy odbędzie się dn. 21 czerwca r. b. o godz. 10 rano zaś bez względu na ilość członków zebranie w drugim terminie o godz. 11-ej będzie prawomocne. Uwaga! Prawo głosu i wstępu na walne zebranie mają członkowie nie zalegli powyżej 2-ch miesięcy w opłatach członkowskich.

Wielkie zgromadzenie kelnerów odbędzie się w dniu 23 b. m. (t. j. z wtorku na środę) o godz. 1-ej w nocy w sali Kina „Apollo" przy ul. Marszałkowskiej 106.

Porządek obrad: 1) Sprawa fraków, 2) Połączenie, 3) Sprawy organizacyjne.

NADZWYCZAJNY ZJAZD ZW. ZAWODOWEGO DOZORCÓW DOMOWYCH.

W dniu 28 czerwca r. b. o godz. 10 rano Prezydjum Zarządu Głównego Związku Zawodowego Dozorców Domowych w Polsce zwołuje **Nadzwyczajny Zjazd Zw. Zaw. Doz. Domowych** w lokalu Centrali, Leszno 48 z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie kasowe i organizacyjne.

2) Zmiana statutu i połączenie Centrali Krakowskiej.

3) Zrzeczenie się mandatu prezesa Zarządu Głównego i wybór nowego.

4) Wolne wnioski.

Zawiadamiamy oddziały: Sosnowiec, Będzin, Częstochowa, Grodno, Grójec, Łódź, Noworadomsk, Piotrków, Rypin, Radom, Siedlce, Sochaczew, Lipno i Wolno aby przeprowadziły wybory na Zjazd według statutu.

Przypominamy, że koszty podróży oraz diety według uchwały Zjazdu z dnia 7—8 grudnia 1924 r. Centrala pokrywa dla jednego tylko delegata, dalszych delegatów pokrywają Oddziały.

Równocześnie prosimy Zarząd Centralnego Związku Zawodowego Dozorców Domowych i służby domowej w Krakowie o delegowanie swych przedstawicieli.

Za Zarząd Główny
Prezes: **E. Dąbrowski.**
Sekretarz: **J. Lipiński.**

Ruch kult.-oświatowy.

Wycieczka do Borysławia. Zapisy na wycieczkę do Borysławia i Lwowa przedłużono do dnia 20 b. m. włącznie. Zapisy przyjmuje Sekretarjat Oddz. Warsz. T. U. R. w godzinach urzędowania.

ODDZIAŁ WARSZAWSKI T. U. R.
Al. Jerozolimskie 6 m. 4. Sekretarjat czynny 5-7 p.p.

Wycieczka do Cytadeli. W niedzielę, dnia 21 czerwca, odbędzie się wycieczka do Cytadeli, zorganizowana przez Koło Krajoznawcze oddz. Warsz. T. U. R. Prowadzi tow. Balcerkiewicz. Zbiórka o godz. 10.30 na przystanku tramwajowym przed dworcem Gdańskim. Bilety w cenie 30 gr. dla członków T. U. R. 20 gr., do nabycia w sekretarjacie T. U. R. i na miejscu zbiórki.

—::o::—

Prowincja.

Sosnowiec

(kor. własna)

Wśród metalowców.

W dn. 14 b. m. w sali kina „Momus" na Pogoni, odbył się pod przewodnictwem tow. Konieoznego, wiec metalowców z Sosnowca i okolicy, w sprawie bezrobocia.

Tow. dr. Pawełek omówił obszernie ciężką sytuację w Polsce w związku z szalejącem bezrobociem; w szczególności omówił stosunki w Zagłębiu, wskazując, iż gdyby Rząd dotrzymał swoich zobowiązań z marca b. r. w sprawie udzielenia pożyczki miastu na roboty publiczne, Magistrat nasz byłby w stanie zatrudnić zgórą 3 tysiące robotników, a więc więcej, niż liczba bezrobotnych m. Sosnowca.

Mówca zdał sprawę z przebiegu rokowań z Rządem o uzyskanie pożyczki na roboty miejskie. Rokowania te nie doprowadziły do niczego, bo Rząd pieniądze z pożyczki amerykańskiej, przeznaczone na rozbudowę miast, zużytkował na inne cele. Tow. Pawełek zaznaczył, iż przez lekceważenie groźnej sytuacji bezrobocia Rząd doprowadzić może zgłodniałe rzesze robotnicze do jaknajrozpaczliwszych kroków, za które nikt z nas nie może ponosić odpowiedzialności.

Zebrani nagrodzili mówcę za obszerny referat rzęsistemi oklaskami.

W dyskusji zabierało głos kilku robotników, solidaryzując się z wywodami referenta, poczem została uchwalona rezolucja, stwierdzająca przedewszystkiem, iż obowiązkiem Rządu jest zapobiedz bezrobociu przez natychmiastowe uruchomienie przemysłu: przedewszystkiem — przez rozpoczęcie robót publicznych.

Zebrani domagają się kategorycznie, aby Rząd dotrzymał swego przyrzeczenia z marca b. r. i udzielił pożyczki budowlanej dla m. Sosnowca z funduszów pożyczki amerykańskiej, oraz aby pieniądze z tej pożyczki udzielane były na roboty inwestycyjne — i to miastom, w których bezrobocie jest najsilniejsze. Posłów z Z. PPS. zebrani wzywają, aby dopilnowali tych spraw.

Zebrani stwierdzają również, że nie pozwolą sobie nigdy odebrać zdobyczy socjalnych.

Zgromadzenie zakończono odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru".

Konin.

(Kor. własna).

W d. 7 czerwca odbyła się Konferencja Okręgowa PPS w Koninie, przy udziale delegatów z Konina, Koła, Słupcy, Gosławic, Kleczewa oraz delegata CKW — tow. Karpińskiego.

Konferencję zagaił tow. Karpiński, na przewodniczącego wybrano tow. Raduckiego.

Po długiej i rzeczowej dyskusji przyjęto szereg uchwał organizacyjnych, oraz dokonano wyboru OKR., w skład którego weszli nast. tow. tow.

Z Konina: tow. Raducki, Stanisławski, Grelus oraz aresztowany w związku ze strajkiem rolnym tow. Kasprzyk; ze Słupcy tow. Jasierek; z Koła tow. Wasiewicz; z Gosławic tow. Keller.

Poza wymienionymi towarzyszami, do OKR mają wejść delegaci z Lądka i Kleczewa.

Po skończonej konferencji odbyło się posiedzenie OKR. Na przewodniczącego wybrano tow. **Raduckiego**, na zastępcę tow. **Wasiewicza**, na sekretarza tow. **Stanisławskiego**; kasjerem został tow. **Grelus.**

—::o::—

Życie gospodarcze

PRZEWIDYWANE ZBIORY W AMERYCE.

Kommunikat Nr. 2 Głównego Urzędu Statystycznego o przewidywanych wszechświatowych zbiorach zbóż wyjaśnia na podstawie materjałów otrzymanych z Międzynarodowego Instytutu Rolnictwa w Rzymie, że widoki na urodzaj w Ameryce naogół nie przedstawiają się pomyślnie. W Stanach Zjednoczonych zbiór pszenicy będzie mniejszy w stosunku do r. ub. o 57 miljonów kwintali, co stanowi tylko 76 proc. zbiorów zeszłorocznych. Również zbiór żyta będzie mniejszy o 2½ milj. kwintali, czyli stanowić będzie 84 pr. zbiorów zeszłorocznych. Przewidywania powyższe dotyczą również owsa, którego zbiór ma być o 35½ milj. kwintali mniejszy niż w r. ub., czyli 84 proc. W Kanadzie zbiór pszenicy przewidywany jest o 10 proc. większy niż w r. ub. Natomiast zbiór żyta będzie o przeszło 20 proc. mniejszy niż w r. ub. Zbiory owsa i jęczmienia będą prawdopodobnie pozostawać w granicach zeszłorocznych.

Notowania giełdy warszawskiej

Dol. Stan. Zjedn. za 1—5.18 i pół
Franki francuskie za 100—24.60
Funty angielskie za 1—25.25
Floreny holend. za 100—208.90
Kor. czesko—słow. za 100—15.40
Franki szwajc. za 100—100.92
Korony austrjac. za 100 000—73.18
Liry włoskie za 100—19.35
Franki belgijskie za 100—24.40

KRONIKA.

STAN POGODY

Temperatura najwyższa wynosiła wczoraj w Warszawie 15°, najniższa 9°.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym: zachmurzenia zmienne, przeważnie duże temperatura bez większej zmiany, przelotne deszcze; umiarkowane, chwilami porywiste wiatry zachodnie.

Rozkład jazdy linji lotniczej. Rozkład jazdy polskiej linji lotniczej, przewożącej pasażerów, pocztę i towary jest następujący: Z Warszawy odloty: do Lwowa o godz. 9 zrana (Lwów — 12 w poł.), do Krakowa o godz. 8.45 zrana (Kraków — 11.15 zrana), do Gdańska o godz. 8.30 zrana (Gdańsk — 11.30 zrana). Do Warszawy przyloty: ze Lwowa o godz. 12 w południe (Lwów — 9-ta zrana), z Krakowa o godz. 3-ej po poł. (Kraków— 12.30 w połud.), z Gdańska o godz. 5.30 po połud. (Gdańsk — 2.30).

Z Krakowa odloty: do Lwowa o godz. 12.30 w połud. (Lwów — 3.15 po połud.), do Wiednia o g. 12.30 w połud. (Wiedeń — 3.30 po połud.).

Do Krakowa przyloty: ze Lwowa o godz. 10.45 zrana (Lwów — 8 zrana), z Wiednia o godz. 11.30 przed południem (Wiedeń — 8.30 zrana).

W niedzielę linja jest nieczynna.

Nowy barak dla bezdomnych. Magistrat na ostatniem swem posiedzeniu polecił wydziałowi technicznemu przystąpić niezwłocznie do budowy nowego baraku dla bezdomnych i eksmitowanych obliczonego najmniej na 100 rodzin. Część kosztów budowy pokryta ma być ze specjalnie przewidzianego na ten cel kredytu w sumie 150.000 zł., o pozostałą zaś część zgłoszony będzie wniosek do rady miejskiej, po wynalezieniu źródła pokrycia wydatku.

Pałac Łazienkowski zamknięty zostaje dla zwiedzającej publiczności od dziś do poniedziałku 22 b. m.

Ze Związku lokatorów. Odbyło się ogólne zebranie 9-go oddziału (warszawskiego) powszechnego Związku lokatorów i sublokatorów Rzpltej Polskiej. Prezes dziewiątego oddziału, p. Ławkowicz przedstawił przebieg zatargu między zarządem 9-go oddziału a zarządem głównym. Z kolei wiceprezes p. Kuczyński złożył sprawozdanie z działalności wewnętrznej. W okresie od 21 grudnia 1924 roku do 1 czerwca r. b. zapisało się do oddziału przeszło 1.000 członków, porad prawnych udzielono 1350 członkom. W sprawozdaniu swem wiceprezes zaznaczył, że żaden z członków zarządu w przeciwieństwie do tego, co było poprzednio, nie pobiera wynagrodzenia. Kom. rewizyjna zaproponowała zebranym przyjęcie bilansu i udzielenie votum zaufania obecnemu zarządowi, co było jednomyślnie przyjęte. Dalej uchwalono obłożyć dodatkowym podatkiem członków w wysokości 2 złotych rocznie, oraz wybrano na zjazd krajowy 12-tu delegatów i dwu zastępców.

Po pożarze kościoła św. Stanisława. Komisja złożona z 10 osób, po szczegółowym obejrzeniu miejsca pożaru w kościele św. Stanisława na Woli, orzekła, że przypuszczalną przyczyną pożaru mogło być t. zw. krótkie zwarcie przewodników elektrycznych, ponieważ stan zabezpieczenia instalacji nie był zadowalający. Nie wyklucza to jednak, że mogła być i inna przyczyna pożaru. Ze względu na bezpieczeństwo publiczne należy natychmiast przystąpić do rozbiórki zagrożonej części wieży t. j. wierzchołek od części w zwyż. Kościół dla użytku publicznego oprócz prezbiterjum i zakrystji został zamknięty. Mogą się odbywać tylko msze, pogrzeby i śluby.

Na łono judaizmu. Dwaj lekarze warszawscy, którzy przed kilku laty wychrzcili się, obecnie przed kilku dniami znowu przeszli na łono judaizmu.

— 57-letni Włodzimierz B., kupiec z Białegostoku przeszedł na judaizm. B., mają lat 16, przyjął religję rzymsko-katolicką, później zaś, służąc w wojsku rosyjskiem, przeszedł na prawosławie. Obecnie po 41 latach B. postanowił wrócić na łono judaizmu, przybierając dawne imię Chajm.

Zarząd Związku Kół Naukowych Polskiej Młodzieży Akadem komunikuje, iż Zjazd Rady Związku odbędzie się w Krakowie dnia 27 i 29 czerw r. b.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

Dwa odczyty w Uniwersytecie Warszawskim. W sobotę dn. 20 czerwca odbędą się w Uniwersytecie Warszawskim dwa odczyty znanego uczonego i pacyfisty Kanadyjskiego, prof. Uniwersytetu w Montrealu p. Calwella. Pierwszy odczyt na temat: „Życie uniwersyteckie w Anglji i Kanadzie" odbędzie się w gmachu głównym Uniwersytetu audytorjum V-te o godz. 12 w poł. Drugi odczyt na temat: „Filozofja a Sociologja" odbędzie się o godz. 8 wiecz w Instytucie filozoficznym, w lokalu Seminarjum Filozoficznego Uniw. Warsz (na prawo od bibljoteki).

Zebranie oficerów rezerwy. Zarząd Związku Oficerów Rezerwy Rzplitej Polskiej Koła Warszawskiego zawiadamia, że w dniu 19 b. m (piątek) odbędą się ćwiczenia pokazowe. Zbiórka o godz. 5 p. p. na rogu Marymonckiej i Gdańskiej. Dojazd tramwajem nr. 15.

Wieczornica w Polskim Klubie Artystycznym. Polski Klub Artystyczny postanowił wznowić swe sobotnie wieczornice taneczne. Najbliższa wieczornica odbędzie się w sobotę, dnia 20 b. m. o godz 10-tej wiecz.

WYCIECZKI:

Niedzielne wycieczki krajoznawcze. Polskie Tow. Krajoznawcze organizuje na niedzielę dnia 21 b m. następujące wycieczki:

1) do Liskowa na wystawę „Wieś polska w Liskowie" — prowadzi dr. E Nowicki;

2) Kielce — Karczówka — Chęciny — p. L. Kinie;

3) Pobojowisko pod Osową i lasy Rembertowskie — z przewodnikiem p. J Kołodziejskim Zapisy od dziś — Karowa 31 do piątku włącznie.

Wycieczka Wydziału IX Oświaty i Kultury. Piątek dnia 19 czerwca Huta Szklana „Gocławek". Niedziela 21 czerwca (Stacja pomp 2) Wierzbno i Królikarnia.

WYPADKI.

Wykrycie sprawców ohydnego mordu z przed 8 laty. Przed dwoma tygodniami ekspozytura urzędu śledczego przy komendzie policji powiatu warszawskiego pod kierunkiem kom. Nowaka wpadła na ślad sprawców ohydnego mordu i rabunku, popełnionego w roku 1917 na rodzinie Gawronów i Zarembów we wsi Emiljanowo pow. radzymińskiego. Sprawcami zabójstwa okazali się: sołtys tej wsi Lis Władysław, Henryk i Władysław bracia Piotrkjewicze i Kabak Konstanty. Wszyscy dostali się za kraty więzienne. Nocy onegdajszej drogą wywiadu, funkcjonarjusz policji śledczej Piotrowski wykrył i aresztował jeszcze jednego uczestnika mordu, Arnolda Stanisława, ukrywającego się u swej kochanki przy ul. Freta

Arnolda za czasów okupacji niemieckiej aresztowano. Oczekiwał on wyroku śmierci w Cytadeli, skąd wysłany przez władze niemieckie więzienne na roboty przymusowe, uciekł w drodze. Przyjaciel Arnolda Kotczak, który przechowywał rewolwery A., został przez władze niemieckie rozstrzelany.

Szczegółowa rewizja w mieszkaniu Arnolda wykryła banknoty rosyjskie, pochodzące z rabunków.

Przy pracy. W warsztatach Zjednoczonej Polskiej Żeglugi Parowej przy ul. Bugaj nr. 6, stolarz 26-letni Zygmunt Niedzjalkowski w czasie pracy został przygnieciony przez sztabę żelazną. Lekarz Pogotowia stwierdził złamanie żebra oraz ogólne potłuczenie, szczególnie lewego boku i przewiózł Niedziałkowskiego do szpitala Przemienienia Pańskiego.

— Na stacji gdańskiej towarowej, młynarz, 22-letni Tomasz Karasiewicz (Brzeska nr. 17) przenosząc worki z mąką upadł tak fatalnie, że doznał potłuczenia pleców i brzucha. Ofjarę fatalnego upadku przewiozło Pogotowie do szpitala żydowskiego na Czystem.

Wybuch i pożar w magistracie. Wczoraj o g. 1 po poł. w gmachu magistratu w pierwszym podwórzu, gdzie mieszczą się biura komisarjatu rządu i magistratu w lokalu parterowym przeznaczonym na laboratorjum gazowe z niewiadomej przyczyny pękł słój z kwasem solnym w ręku robotnika, Józefa Kozłowskiego. W jednej chwili cały obszerny lokal laboratorjum napełnił się gęstym, gryzącym dymem. Na wszczęty przez robotników alarm nadbiegli strażacy z drugiego podwórza z ratusza, którzy kilku strumieniami wody ugasili płomienie. Felczer straży, Tchórzewski udzielił pierwszej pomocy Kozłowskiemu oraz drugiemu robotnikowi, 39-letniemu Wacławowi Drejerowi, obaj doznali poparzenia obu dłoni. Pogotowie przewiozło poszwankowanych do domu.

Przywłaszczenie 5,000 zł. Kazimierz Piechowski z Poznania zawiadomił policję XI komisarjatu, że dyrektor firmy Wiljam Neuman (Marszałkowska nr. 81a) przywłaszczył sobie 5.000 zł. a następnie w czasie kłótni, jaka wynikła między nimi. Neuman uderzył Piechowskiego przyciskiem marmurowym, poczem zbiegł prawdopodobnie do Gdańska.

Śmierć przy pracy. 73-letni Ignacy Sadowski (Chmielna nr. 26) stolarz, w czasie pracy w warsztatach Zjednoczonej Polskiej Żeglugi Parowej przy ul. Solec nr. 8 spadł z pokładu parostatku z wysokości kilku metrów, przyczem potłukł się ogólnie oraz złamał prawy obojczyk. Pogotowie przewiozło Sadowskiego w stanie ciężkim do szpitala żydowskiego na Czystem, gdzie życie zakończył.

::o::

Z sądów.

SĄDY DORAŹNE.

(PAT.). Sąd Okręgowy w Wilnie, jako doraźny, na sesji wyjazdowej w Głębokiem dnia 15 b. m. skazał Józefa Romanowskiego, lat 46, robotnika dworskiego, na karę śmierci przez rozstrzelanie za zabójstwo funkcjonarjusza policji, dokonane w celu zysku. Prośbę o ułaskawienie Pan Prezydent Rzplitej odrzucił, wobec czego wyrok został wykonany dnia następnego.

(PAT.). Dnia 16 b m. Sąd Okręgowy w Łucku, jako doraźny, na sesji wyjazdowej we Włodzimierzu skazał mieszkańców wsi Mołkinów, gm. Grzybowickiej, pow. Włodzimierskiego: 1) Piotra Szamraja, lat 19, 2) Andrzeja Kuzmińczuka, lat 27, na karę śmierci. Skazani brali udział w dwu napadach rabunkowych band, uzbrojonych w szable i karabiny, mianowicie na mieszkanie księdza Straszkiewicza w nocy na 30-go kwietnia we wsi Starej Liszni, pow. Włodzimierskiego, któremu zrabowano 110 złotych, maszynę do szycia i inne rzeczy: oraz w napadzie na mieszkanie Feliksa Wojciechowskiego w nocy na 14 maja r. b we wsi Wolica Morozowiecka, pow Włodzimierskiego, gdzie wybito szyby w 3 oknach, usiłowano wtargnąć do mieszkania, a następnie, gdy się to wskutek obrony napadniętego nie udało, ostrzeliwano przez pewien czas mieszkanie.

Prośby o ułaskawienie zostały przez Pana Prezydenta Rzplitej odrzucone, wobec czego wyrok będzie wykonany w dniu dzisiejszym.

12 LAT WIĘZIENIA — ZA MORDERSTWO.

Sąd apelacyjny w Warszawie zatwierdził wczoraj wyrok sądu okręgowego w sprawie Lauowej i Piotrkiewicza—skazanych na 12 lat ciężkiego więzienia za morderstwo Elżbiety Piotrkiewiczowej, dokonane przez nich w r. ub. na terenie pow. Błońskiego.

Program koncertów radiofonicznych

na piątek 19 czerwca.

Londyn (365 m) Godz. 21.00 — 22.00 — koncert orkiestry wojskowej: marsze wojskowe; godz. 22.00 — 23.00 — muzyka ludowa; godz. 23.30 — 24.00 — produkcje wokalne.

Chelmsdorf (1600 m.) Godz. 21.00 — 23.00 — transformowany program stacji londyńskiej.

Paryż — Radjo - Paris (1750 m.). Godz. 13.30 — koncert zespołu orkiestralnego i gra solowa na wiolonczeli; godz. 21.45 — produkcje wokalne

Paryż — Wieża Eiffel (2650 m.). Godz. 19.00 — 20.00 — koncert orkiestry broadcastingowej.

Bruksela (265 m.). Godz 17.45 — koncert zespołu orkiestralnego; godz. 21.00 — produkcje muzyczno-wokalne.

Hamburg (395 m.). Godz. 14.50 — koncert orkiestry: wiedeńskie walce; godz. 20.45 — wieczór humoru; godz. 22.45 — muzyka do tańca.

Kopenhaga (775 m.). Godz. 20,25 — 21.40 — koncert orkiestry.

Sztokholm (430 m). Godz. 20.00 — 22.00 — produkcje muzyczno-wokalne.

::ooo::

Teatr i muzyka

ZŁODZIEJSKA MIŁOŚĆ.

Operetka jest zawsze synonimem dowcipu, wesołości z dodatkiem t. zw. „lekkiej" muzyki i wogóle tej zabawy, jaką dać może pełna humoru i życia sztuka teatralna, nad którą nie trzeba długo rozmyślać i zastanawiać się, bo niewyszukane jej, często tajne efekty same przez się z łatwością wpadają w oko i ucho. W rezultacie otrzymujemy szereg wrażeń wzrokowych i słuchowych, które łatwo się odbiera i jeszcze łatwiej zapomina

Mimo to, nie brak amatorów na podobne wrażenia i rozrywki. Najlepszym dowodem może być „Złodziejska miłość", którą zainaugurowano sezon letni operetki warszawskiej pod dyr. Wł. Szczawińskiego. Pomimo niepogody publiczności było dużo, bawiono się dobrze — operetka może liczyć na trwalsze powodzenie, jeżeli zimno nie wystraszy nawet najzagorzalszych amatorów „Wodewilu"

Dowcipne libretto „Złodziejskiej miłości" (z francuskiego tłumaczył J. Wójcicki) nadaje się wcale dobrze do farsy. Gospodarowanie złodziei w bogatym domu ekscelencji Camambert podczas jego dłuższej nieobecności jest to nienowy, ale dobry pomysł Wątła akcja, przerywana djalogami muzycznemi i tańcami, wlecze się trochę zwłaszcza w akcie drugim — mimo to całość jest zajmująca i barwna. Efekty malarskie podkreślają jeszcze zręczne wkładki baletowe. Niektóre oryginalniejsze figury układu p A. Luzińskiego dodawały scenie malowniczości na tle ładnych dekoracji p J. Galewskiego.

Autorem muzyki jest W. Rosen. Naogół jest jej stosunkowo niewiele. Niewiele też więcej można o niej powiedzieć nad to, że jest hałaśliwa, jednobarwna, z przewagą instrumentów blaszanych w ogólnym kolorycie, zresztą że należy do typu t zw „melodyjnej". łatwo nucącej się muzyki, którą będzie wkrótce pogwizdywał uliczník i wychrapywał każdy gramofon na letnisku A może od muzyki operetkowej nie należy wymagać niczego więcej...

Rzecz jasna, że wobec nikłej akcji i nudnej na dłuższą metę muzyki sztuka interesuje przedewszystkiem wyborną grą aktorów. Na czoło wykonawców wysunęła się „złodziejska czwórka" znanych ulubieńców publiczności warszawskiej: pp W. Dobosz-Markowska, J. Sokołowska, J. Rédo, i J Krzewiński Niemało też pola do rozwinięcia sił aktorskich mieli pp: J. Sendecki (komiczny, trochę naciągnięty „Pietruś"), p. Zboiński (attache, najmniej naturalna i zrozumiała z postaci kreowanych) p R. Mmiewicz (świetny komisarz policji) Epizodyczne role p Morozowiczów, W. Manowskiej i W Ostrowskiego zestrajały się dobrze z całością W balecie pp.: A. Makarowa i A. Luziński — obok „ekscentrycznego shimmy"— największe zbierali oklaski

Wszystko razem można wysłuchać raz — na drugi nie wiem czy ktoby się odważył. Zawiele jest w sztuce płytkiego, łatwo banalizującego się nastroju, który na chwilę zajmie, a trochę później — obrzydnie.

E. O.

Teatr Wielki. Dziś „Madame Butterfly". Jutro „Carmen". W poniedziałek o godz. 6.30 staraniem Wydziału Oświaty i Kultury przy Magistracie m st. Warszawy grany będzie dla młodzieży szkolnej „Straszny Dwór".

Teatr Narodowy. Dziś „Spadkobierca". W sobotę premjera sztuki „Maskarada na poddaszu"

Teatr Letni. Dziś „Najszczęśliwszy z ludzi".

Teatr Polski. Codziennie „Nowi Panowie".

Teatr Mały. Codziennie „Niedojrzały owoc".

Teatr im. Bogusławskiego. Dziś i jutro „Żołnierz Królowej Madagaskaru".

Teatr „Szkarłatna Maska" (Jasna 3). Codziennie o godz 8 m. 15 wiecz. „Dybuk".

Teatr Nowości. Codziennie wznowiona doskonała operetka „Dorina".

Teatr Operetka-Wodewil. Dziś i dni następnych „Złodziejska miłość".

Teatr im. Fredry Dziś „Krakowskie Zuchy".

Teatr Qui Pro Quo. Codziennie doskonała rewja „A ile mi dasz?".

Teatr na wyspie w Łazienkach. Staraniem Zarządu Oddz Warsz. Harcerstwa Polsk., odbędzie się dnia 20 b. m. od 5 — 8 po poł. bardzo ciekawe przedstawienie „Mozaika artystyczna". Program wypełnią: Popisy Zespołu tanecznego T. Wysockiej, oraz śpiew i deklamacje. Po przedstawieniu „Dancing" na wyspie. Ceny biletów od 5 zł. do 50 gr. Dochód przeznaczony na obóz letni dla harcerzy.

Popis Konserwatorjum. W niedzielę dnia 21 o godz 3 po poł w Filharmonji doroczny popis uczniów Państwowego Konserwatorjum Muzycznego. W programie utwory: Mozarta, Beethovena, Brahmsa, Czajkowskiego, Chopina, Różyckiego, Perkowskiego (ucz. kl. kompozycji) i in Udział biorą: orkiestra, chóry i soliści

Recital fortepianowy. Jadwiga Ernicz, pianistka, przypomni się Warszawie na recitalu w sali Konserwatorjum w sobotę dnia 20-go b. m. Program: Bach, Chopin, Tausig i Wertheim.

Z TEATRÓW ŚWIETLNYCH.

NOWY — Człowiek, na którego czyha śmierć.

Jest to jeden ze starych obrazów wieloserjowych i wieloaktowych. Część pierwsza, obecnie wyświetlana, zawiera 15 aktów — ilość wrażeń wystarczająca.

Stary manjak, spotkawszy syna, człowieka, który go przyprawił o bankructwo, postanawia go zgładzić ze świata. Sprowadza więc bandę opryszków i jednego specjalistę od mordowania i rozpoczyna istne polowanie na biednego młodzieńca i jego piękną narzeczoną. Przyznać trzeba, że niektóre pomysły bandytów są niezłe, ale że ów bohaterski młodzian też posiada sporą dozę przemyślności, a jeszcze więcej zręczności, więc przez 15 aktów ciągle ktoś kogoś bije, kopie topi, truje, zrzuca z góry, podpala, podminowuje i inne przeróżne „kawały" wymyśla, a mimo wszystko młoda para żyje, a czy umrze i w jakich męczarniach, o tym powie nam dopiero serja 2-ga (pewno też 15-aktowa.).

Tempo dobre, sportowe, momenty świetne, dużo ruchu, sporo humoru i pomysłowości. Całość utrzymana w stylu opowiadań kryminalnych.

Ika.

::o::

SPORT.

Najbliższe zawody na boisku R. K. S. Skry.

Dnia 20 b m na boisku „Skry" odbędą się następujące mecze: godzina 14,30 „Gwiazda" II — Skra „Przyszłość"; godz. 17 „Gwjazda" I— Skra „Kombinowana". W niedzielę dnia 21 b. m. na temże boisku odbędą się zawody bokserskie między H K S „Varsovia" — Skra. Początek o godz 16.

Wczorajsze mecze piłki nożnej na boisku Legji.

W dniu wczorajszym 18 czerwca II-ga drużyna Legji rozegrała z Warszawianką II mecz p. n., który zakończył się wynikiem remisowym 1 : 1 (0 : 0). W I-ej połowie gra równa i bardzo ładna. Po przerwie Legia ma przewagę, jednak mimo to Warszawianka 1-sza strzela bramkę po kornerze (Kulisiewicz). bramkę wyrównującą Legja zdobywa z zamieszania.

III-cia drużyna W K, S. Legji rozegrała mecz z Ascolą II z wynikiem nierozstrzygniętym 0 : 0.

Reprezentacyjne mecze warszawskiej piłki nożnej.

Warszawskich piłkarzy czeka w tym roku bardzo ciężkie zadanie bronienia barw stolicy. Zarząd W O Z P. N ustalił dotychczas do rozegrania 6 meczy reprezentacyjnej drużyny Warszawy z innemi miastami, z których dwa przypadają na spotkanja międzynarodowe. Dnia 19 lipca odbędzie się w Warszawie mecz Warszawa — Górny Śląsk; dnia 2 sierpnia Warszawa — Praga Czeska w Warszawie; dnia 30 sierpnia Warszawa — Bratislava z Bratislavie (Preszburg); dnia 20 września Warszawa — Lwów o puhar w Warszawie; w tym samym dniu Warszawa — Wilno w Wilnie; dnia 18 października Warszawa — Poznań o puhar w Poznaniu

Harcerski Klub Sportowy „Varsavia" przystąpił do budowy własnej przystani i pływalni na terenach przyznanych mu przez Magistrat st. m. Warszawy. Szybkie tempo prac budowlanych pozwoli oddać przystań do użytku członków klubu już w pierwszych dniach lipca. Jednocześnie prowadzone są roboty przy budowie kortów tenisowych. W związku z powyższem Zarządy Sekcji wodnej i tenisowej wzywają wszystkich członków do uregulowania zaległych składek

Ś. P.

Zofja Wanda

TRUSZKOWSKA

Nieodżałowana żona i matka

Zmarła dn. 18 czerwca 1925 r.

Wyprowadzenie zwłok z Kościoła Św. Barbary (ul. Emilji Plater) w sobotę o godz. 9½ rano na cmentarz Powązkowski.

Mąż, synowie i synowa.

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S. Redaktor naczelny dr. Feliks PERL. Redaktor odpowiedzialny: Jan M. BORSKI. Odbito w drukarni „Robotnika", Warecka 7.